

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred ali v Mariboru s posiljanjem na dom za celo leto 32 Din. pol leta 18 Din. četr leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravninštvo Slov. Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dospošila do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

# SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

28. številka.

Maribor, dne 14. julija 1919.

61. letnik.

## Kandidatna lista SLS v volilnem okr. Maribor-Celje prva.

Pretekli teden je naša stranka vložila kandidatno listo za volitve v narodno skupščino za volilno okrožje Maribor-Celje. To volilno okrožje obsega naslednje občine: Brežice, Celje, Dolnja Lendava, Gornjograd, Konjice, Laško, Ljutomer, Maribor desni breg, Maribor levi breg, Murska Sobota, Ormož, Prevalje, Ptuj, Slovenjgradec, Šmarje. Mariborsko volilno okrožje torej tvorijo Štajerska, Prekmurje in Koroška, kolikor ga je v naši državi. Okrožno sodišče v

Mariboru je naše kandidatno listo potrdilo, in sicer kot prvo izmed vseh. Zato ima kandidatna lista SLS kot prvo potrjenja na vseh voliščih mariborskoga volilnega okrožja prvo skrinjico. Na celiem Štajerskem z okrajem Brežice in okrajem Laško vred, kakor tudi v Prekmurju in na Koroškem je naša kandidatna lista za volitve 11. septembra —

prva (1.).

## Kmetijska stranka — liberalna stranka.

Voditelji kmetijske stranke povdajo na vsa usta pred slovenskim svetom, da niso proti veri, marveč da so dobri kristjani, pač pa so proti klerikalizmu.

Slovensko ljudstvo dobro pozna tiste tičke, ki pojoči protiklerikalno pesem, ter jih nazivlje liberalce. Niso liberalci imenovani radi tega, kakor da bi bili ljubitelji prave svobode ter vsakemu privoščili svobodo, marveč zavoljeno tega, ker se radi osvobojujejo od božjih in cerkvenih zapovedi v zasebnem in javnem življenu.

Liberalizem je po svojem bistvu protikrščanski, četudi se liberalci kaj radi trkajo na svoja krščanska prsa. Njihovo krščanstvo je takšno, kakor si ga sami predstavljajo in razlagajo, ni pa tisto krščanstvo, ki ga je njegov božji ustanovitelj izročil katoliški Cerkvi v varstvo in izvrševanje. Izvajanje krščanskih načel, prošinjevanje javnega življenja in vseh njegovih panog z duhom krščanstva: to je, kar ti ljudje imenujejo klerikalizem. Bogu prepričamo nebesa, na tem svetu pa hočemo vladati mi: tako se glasi liberalna pesem. Kdo noče tako z njimi popevati, ta je klerikalec.

Na spomlad se ptiči ženijo. Ko je bila razpuščena narodna skupščina ter razpisane nove volitve, so tudi liberalni tički začutili in zaslutili spomlad. Začeli so gostoleti in pevati politično ženitovanjsko pesem o protiklerikalni, napredni fronti.

Prvi so dvignili svoj vabljivi glas voditelji nekdaj samostojnih kmetijev. Že dne 18. junija, torej dva dni po razpisu volitev, so svoje vabljive melodije dali na znanje vsem strankam, o katerih so pričakovali, da imajo uho in srce za protiklerikalno pesem, in te so: samostalno demokratska, radikalna in socialistična stranka. Odzvala se je samo samostalna demokratska stranka. Prišli so skupaj, da zapojejo protiklerikalno pesem o napredni fronti, pa se niso mogli složiti. Kje je razlog za to? Morda v programu? Kaj briga liberalce program! Šlo je za to, kako se naj se stvari skupna kandidatna lista napredne fronte, — katera

stranka naj dobi sigurna poslanška mesta. Na Kranjskem je zapel dr. Žerjav: »Jaz hočem biti nosilec skupne kandidatne liste«, odgovarjal pa mu je z nizkim in močnim glasom Pucelj: »Ne, ne, nosilec bom jaz!« Na Štajerskem je povzdignil svoj glas dr. Pivko: »Jaz bom prvi na listi«, odzval pa se mu je Prepeluh v imenu Radiča: »Nikakor ne, marveč jaz bom na prvem mestu!« Tako se je od vseh strani glasilo: »Jaz, jaz«, od nobene pa ne: »Ti, ti«, in zato so se pevci naposled razšli. Protiklerikalno pesem pa sedaj pojejo ne na skupnem drevesu, marveč vsak s svojega drevesa, to je, vsak iz svoje stranke in za svojo stranko.

Pogajanja za ustanovitev takozvane napredne fronte so udeležene stranke, osobito pa kmetijsko stranko pokazala v pravi luči. Ta stranka smatra za svojo glavno naložbo, da pobuja Slovensko ljudsko stranko, in sicer radi tega, ker je baje klerikalna, to se pravi, ker je krščanska po svojem programu in delovanju. Nekdanji samostojneži, sedanji Radičevci, hočajo slovenskega kmeta rešiti ter mu pomagati s protiklerikalno politiko in farško gonjo. Lepi kmetiški prijatelji! Naš kmet pa je dovolj izobražen, da je te svoje liberalne prijatelje, naj si tudi prihajajo k njemu v kmetski obleki, že davno spoznal. Pozna jih do dna njihove duše. Obrnil jim je hrbet že pri prejšnjih volitvah. Pri sedanjih volitvah bo imel za volilne skrinjice te stranke prazne roke še v večjem obsegu nego prej. Naš kmet odklanja politični laži-liberalizem, naj prihaja k njemu bodisi v gospodski, bodisi v kmetski obleki. Naš kmet dobro ve, da je za njega rešitev edino le v izvajjanju načel, ki jih branji Slovenska ljudska stranka!

## Vi ste magarci!

Magarac je v hrvatskem jeziku to, kar je v slovenskem osel. Osel je koristna žival osobito v južnih krajih, za prispevko s človekom pa vendar ni primerna. Označbo »osel ali magarac« vsak odločno odklanja, ker jo smatra ter jo mora smatrati kot psovko.

Kdo je izrekel to psovko, ki tvori naslov članka? Stjepan Radič. In komu je to psovko zabrusil v obraz? Hrvatskemu kmetu.

Januš Golec:

## Mačkov stric.

Blagopokojni g. župnik v Piščah je pustil pozidati lično hišico, katero je določil kot stan, ko se bo podal v pokoj. Spred pod streho je na steni kolobar in v tem si je žezel na zlatem polju začetni črki svojega imena. Kar z visoke lestve sem se lotil dela po župnikovi želji.

Poletno vročega predpoldne je postal ravno pod mejo na cesti lojterski voziček. Uprego bi naj vlekel navkrevber osel, katerega je cukal za vajeti kmetski fantek, zadaj sta sedeli na povprečni deski dve gospodčini. Žival je postala v štatljivosti liki pribita in se ni ganila niti za ped naprej. Kočičažek je udrial z bičnikom po mrcini, ki je samo zmigavala z dolgimi uhljami, gospici sta se smeiali in delali opazke na račun magarca v nemščini. Po cesti navzdol je prišel v lovski obleki in s puško preko rame že starejši gospod. Fantek je zaprosil lovca: »Mačkov stric, pomagajte mi spraviti osla z mesta.«

Oti križ božji! Voznik še ni prav končal svoje prošnje, že ga je dvignil nagovorjeni za ušesa z vozička, ga pognal v obcestni jarek in s pestjo po fantinu med razkačenim: »Ti grdoba, niti 14 let nima, pa se me upa psovati in lop po pobalinu, ki se je drl, kakor bi ga vlekel iz kože.«

Osel je pogledal na položaj, zmignil z repom in zdiral z usuplima ženskama v galopu po cesti.

Obračun med lovcom ter fantom je bil kratek. Dečko se je pobral iz jarka ter hušnil za lojtercami, gospod je mirel mirno svojo pot naprej. Pri tem doživljaju sem si mislit: Tukaj preganajo oslovko trmo z batinami po voznišku in ne po živali! Posebnost, ki sem jo doživel na lastne oči prvič. Ko sem zaupal opoldne to zgodbico g. župniku, se je zasmehal na glas in me poučil:

»Oni gospod je grajski logar ter oskrbnik Barbek. — Mačkov stric je psovka, radi katere je obračunal že z maršikom z udarci.«

Ugriznila me je radovednost glede razlike med Barbekom in Mačkovim stricem, silil sem v gospoda, ki mi je razrešil navidezno uganko tako-le:

»Pred leti je vzel baron Barbeka za logarja in oskrbnika pišeckega gradu in obsežnih gozdov. Bil vam je nekaj let hujši od sršena. Ako je pobral siromak v grajskem gozdu le eno suho ter odpadlo vejo, že ga je napisal ter ovadil. Listje so dobivali pred Barbekom razni posestniki zastonj

iz grajskih šum, novi logar ga je računal na kile. Otrokom je prepovedal nabirati gobe, maline ter jagode po graščinskem. Niti povdariti mi ni treba, da je bil za lovke tatove hujši nego pes na zverjad. Cele noči je žrtvoval, dokler mu ni padel divji lovec v past in nato pred sodišče ter v zapor. Povrh si je še nakopal jezo in maščevalnost žensk iz cele fare.

Vsaka kmetiška hiša mora imeti mačko, ki jej strahuje podgane in miši. Ako se je oddaljila po prihodu Barbeka mačka le za 30 korakov proč od hiše, je počil strel in mucniti mijavknil ni več. Oskrbnik se je zaril z vso trmo v stališču: mačke lovijo zajce po njivah, divjadiča je baronova in on ima po zakonu pravico obračunati z vsakim muckom, ki ga drzne pogledati na razdaljo 30 m od hiše.

Imel je še psa, ki je izsledil vsako mačko in mu jo nagnal pred puškinovo cev. Si lahko predstavljate, kako je ta logarjev preki sod razburkal gospodinje, ki tudi na deželi takorekoč visijo na mačkah. Ženske so se plašile samo Barbekove puške, sicer bi mu bile plačale že davno.

Gospodarjem je nagaial, lovski tatove gonil, deci navoril ušesa, žensko maščevalnost je izzival dnevno in ni čudno, da je padel od češkega Barbeka na slovenskega — Mačkovega strica!

Pred par leti je zopet patruliral v spremstvu psa Buma po pišeckih njivah in travnikih za mački, kolikor jih je še pač kljubovalo z življencem njegovu neusmiljenosti. Pod Pavlovo vasjo je bila koruza, od njive za en dober streljaj kostanj bolj na samem. V to koruzo je našul pes, ta je takoj javknil, ko je vtaknil nos med koruzno steblo in iz njive je smuknil zajec.

Pes je obstal, lovec ni dvignil puške, uhljajčič je žnorjal naravnost proti kostanju. In čudo! Pri drevesu je pogledal po deblu in že je bil na veji, s katere je motril položaj posrečenega bega. Pes je privojal pod kostanj ter se vzpenjal proti veji, na kateri je čepela divjadiča; logar je stal nepremično, ker zajec in to divjega, ki bi s tal splezal na drevo, še doslej ni videl, niti slišal ali čital o taki zverjadi. Stopil je bliže. Žival, ki ga je polukavala z drevesa, je bila zajčje barve, dolgih ušes ter kratkega repa — torej hostni zajec, ki je moral imeti kremplje za plezanje po drevesu. Puško je odložil, prikrižal roki in se globoko zamislil. Zajec strositi s svincem z veje, to bi bila malenkost in najlažji posel. Kolika nagrada ga pa čaka iz baronovih rok, ako bi prinesel to divjadičko posebnost živo v grad. Pred gospodo bi izpustil uhljajčiča iz kletke, ta po dvorišču in na grajsko lipu. To bi bil prizor,

Bilo je pred kakšnimi 14 dnevi. Radič je bil na agitacijskem potovanju po zapadnem delu Srema. Ni imel uspeha in zato je bil slabe volje. Ko se je proti večer z avtomobilom, s katerim se sedaj vozi ta seljački poglavar, ki je nekaj hodil peš v opankah, vračal skozi Vinkovce, se je ustavil v vasi Privilaka, ki je nekaj bila Radičeva politična trdnjava. Pred občinsko hišo se je zbral okoli 100 ljudi. Radič začne govoriti ter takoj zabavljač čez pokvarjeno gospodo. Iz občinstva pada medklic o svili, ki jo je kupovala gospoda. Mislišo se je pri tem na ono afero s svilo, v katero so bili zapleteni vodilni Radičevi pristaši. O tej aferi se je mnogo pisalo po časnikih ter tudi razpravljal v parlamentu. Ko je Radič slišal ta medklic, se z vso besnostjo obrne proti kmetom s psovko: »Vi ste magarci (osli)! — Ti si magarac! so mu odgovorili nezadovoljni kmeti, »ti si prišel, da zapeljuješ kmetsko ljudstvo!« Do skrajnosti razburjen Radič zavpije: »Pred 20 leti sem bil v Privilaki, a zdaj sem zadnjekrat! Ne potrebujem vaših glasov!« Nato sede v avtomobil ter se odpelje, puščajoč se ljakom obilno prilike, da zabavljač čez pokvarjeno gospodo, kakor so se naučili od Radiča.

Vi ste magarci! Ta psovka je najboljši dokaz za to, kako visoko ceni Stjepan Radič kmeta. Kmetsko ljudstvo je za Radiča samo mnoštvo bitij brez lastne glave in lastne volje, samo sredstvo za sebično politiko Stjepana Radiča in njegove rodbine. Kako se zna Radič težljaski masi hliniti in dobrikati, kako zna kmeta na vse pretege hvaliti, samo da ga porabi kot vprežno živino za svoja politična kola. Ko pa se kmet ustavi na potu ter noče več služiti kot vprežna živina pred polomljennim vozom brezglave, breznačelne in neznačajne Radičeve politike, ga zadene Radičeva psovka: »Vi ste magarci!«

Ubogi hrvatski kmet bi moral odobravati vse brezume skoke veterjaške Radičeve politike. Ko je Radič proslavljal samostojno hrvatsko republiko, je moral hrvatski kmet kričati: »Živila republika!«, drugače je bil magarac. Ko je potem Radič se spriznjal z monarhijo, mora kmet kričati: »Živila monarhija!«, drugače je magarac. Ko je Radič rajnega Pašiča napadal kot batinaš in najhujšega korupcionista, je moral kmet kričati: »Dol s Pašičem!«, drugače je bil magarac. Ko pa se je potem Radič pogodil s Pašičem ter kot minister stopil v njegovo vlado, je isti hrvatski kmet moral vzklikati: »Živilo Pašič!«, drugače je bil magarac. Ko je prej Radič proslavljal samostojno Hrvatsko z Zagrebom kot središčem, je hrvatski seljak moral kričati: »Živilo naš Zagreb!«, drugače je bil magarac. Ko pa je Radič kapituliral pred velesrbskim centralizmom, osredotočenim v Beogradu, mora isti seljak kričati: »Živilo Beograd!«, drugače je magarac.

Vi ste magarci: tako sedaj kliče Radič hrvatskim kmptom, ki počenjajo izpregledovati ter obračati hrbit njegovi politiki, ki je tako škodljiva za hrvatski narod, koristna pa edino za Radiča in njegovo rodbino ter tisto gospodo, ki se zbira okoli Radiča ter mu slepo služi. In ta gospod Radič, ki si upa hrvatskemu kmetom metati v obraz psovko: »Vi ste magarci!«, je popolnoma zagospodaril nad nekdajimi slovenskimi samostojnimi kmetijci, ki morajo slušati

kakoršnega ni videl nobeden od grajskih, akoravno so žepotovali veliko po okroglem svetu. Bile so v gradu udomačene divje race, veverice, lisice — zajca plezavca bi imel edino le pišecki grad. Po temeljitem preudarku med prednostjo življenga ter smrti te čudežne zverjadi se je odločil Barbek, da ujame zajca živega sebi ter gradu v slavo.

Pes je še vedno bevskal v višino proti zajcu; Barbek se je oprijel z rokama kostanjevega debla, da ujame žival živo. Ko je pregledal zajec logarjevo nakano, se je selil z veje na vejo in vedno bolj proti vrhu. Skočiti na kako drugo drevo, je bilo izključeno, ker je stal kostanj na samem, se pognati nazaj na tla, bi pomenilo: zaupati življenu — pasjim čeljustim. Barbek se je vzpenjal z vso sigurnostjo proti vrhu, odkoder je gledal manj v strahu preganjani zajec. Lovec in plen sta si že bila oko v oko, ko se je spomnil logar, da ima žival dolge ter ostre kremlje, ker sicer bi ne marširala po vejah z isto naglico, kakor po zemeljskih tleh. Da ne bi odnesel z drevesa okrampanih rok, je prekinil plezanje, si potegnil hlače s telesa, zavezal trdno pri izhodu levo hlačnico in nastavil široko gornjo odprtino proti prestrašeni zajčji glavi. Zajec ni mogel nikam višje, je pač smuknil v nastavljeni hlačnico. Sicer brez hlač, a z nepopisnim lovskim ponosom se je spuščal blaženo srečni Barbek z vrha kostanja proti tloru. Zajec je praskal po zvezani hlačnici; Bum je evilih v pasji nestrnlosti pod kostanjem; logar se je že držal z vso previdnostjo zadnje veje; iz koruze je lukala — ženska glava . . .

Barbek je skočil z živim plenom na majko zemljo, pes je že bil pri hlačnici ter jo ovoval z lovsko strastjo. Logar ni odložil v hlače ujetje zverjadi, le to še je razmišljaj, po kateri poti bi jo ubral, da bi se izognil ljudem, ki bi se čudili, kako da hodi pri belem dnevu brez hlač. Ravno pri zaključku veseloigre z živim zajcem plezalcem se je zgodilo nekaj, kar je postalo za Barbeka usodepolno, dokler je bival na pišeckem gradu.

Bum je pritisnil preveč blizu hlačnice svoj radovedni nos, občutil je ostrost zajčevih kremljev, odpril čeljusti in stisnil jetnika kar skozi hlače z vso razjarjeno močjo. Iz logarjeve hlačnice je zamijavknilo na glas po — mače . . . lovecu so padle iz roke hlače; Bum je dokončaval med bolestnim mijavkanjem svoj morilni posel; iz koruze se je bližala kostanju z dvignjeno desnico Goznikova Urša . . .

Barbeku je bilo jasno na mah, da je ujel pri belem dnevu v hlače čisto navadno kmetsko — v zajčjo kožo potisnjeno mačko! Iztresel je iz hlačnice že

njegova povelja. Ta gospod Radič si upa biti nosilec kandidatne liste v mariborskem volilnem okrožju. Ali se bo v Sloveniji našel kakšen političen magarac, ki bo glasoval za njega?!

## Da bomo nasprotnike poznali.

Hej, radičevci, evo dokaza!

V zadnji številki svojega glasila nas radičevci pozivajo, naj objavimo Pucljev dekret o prepovedi, da se na vinarski šoli v Mariboru ne sme več dalje poučevati veronauk. Evo vam zdaj besedilo dekreta!

Katehet na vinarski šoli, g. Martin Petelinšek, je prejel slednji dopis ravnateljstva vinarske in sadjarske šole z dne 14. XII. 1926, št. 3743:

»Podpisani direkciji je čast obvestiti vas, da nam je sporočilo ministrstvo za kmetijstvo in vode z aktom broj 48799-II od 16. XI. 1926 in br. 52045-II od 8. XII. 1926, da je gospod minister za kmetijstvo in vode z rešenjem br. 35659-II od 17. avgusta 1926 ukinil zvanja veroučiteljev na vseh šolah pod njegovim resorom in sicer z veljavnostjo od 1. IX. 1926.«

Ker pomotoma na šolo v Maribor dekret ni prišel, zato je ponovno zahteval minister Puclj, da se mu o tem poroča in je nato z dopisi, ki so zgoraj s številkami in datumom omenjeni, spodil katehetu še s te šole.

Kaj sledi iz tega dekreta? Sledilo je, da katehet ni smel več v šolo, ne zato, ker se mu ne bi nič plačalo, ampak zato, ker je g. Puclj ukinil zvanje hateheteta, to je službeno mesto kateheteta na tej šoli. Katehet zdaj zopet hodi v šolo učit in sicer po odredbi g. dr. Kuloveca, našega poslanca, ki je kot kmetijski minister tudi to sramoto Pucljevo popravil. Zdaj ponovno zahtevamo, da nam uredništvo »Kmetijskega lista« izplača obljubljeno nagrado 10.000 D za to vprašanje, oziroma odgovor. Tožili ga sicer ne bomo, ker ne vemo, če toliko glešta, da bi se stroški izplačali, ampak verjeli mu ne bomo, pa naj obljubuje, kar hoče. Kakor s to obljubo, tako je tudi z drugimi radičevskimi obljubami.

»Kmet — kmeta!«

Radičevci pravijo, da bodo volili le kmeta. Ker pa bo pri nas nosilec radičevske liste Radič, ki je gospod, izšolan, zdaj tudi trgovec v Zagrebu ali kaj, bodo morali radičevci pri nas dosledno voliti le SLS listo, ki kandidira v resnici kmete, ki bodo tudi izvoljeni. Radičevski kmetje pa so na listo tako postavljeni, da ne bo nobeden izvoljen. Na Kranjskem pa je nosilec liste Puclj, mesar, ki je pač tedaj velik prijatelj kmeta, če mu ta poceni živino proda. Poslanec pa misli postati s kmetskimi glasovi tudi g. Prepeluh, znani socialist. Ta sedaj nekaj piše v svojem listu glede Trboveljske premogokopne družbe, tega pa ne pove, da je bil sam tudi nekaj časa za vlast Radičevu pri Trboveljski družbi ne sicer uslužben ali vendar kot komisar dobro preskrbljen. Ta sedaj najbolj goni vižo: Kmet — kmeta, delavcem bodo neki zdaj socialisti prišli? Najbrže bodo protestirali zoper zboljšanje železničarskim delavcem, ker ne bodo imeli več sredstva, kjer bi mogli zabavljati!

Liberalna gospoda med seboj.

Demokrati in radičevci so naprednjaki, to so ljudje, ki vidijo napredek v tem, če ljudje manj v cerkev hodijo, če se verouk iz šole izganja, pa katoliški cerkvi, kjer le more, nasprotuje in škoduje. Demokrati so računali, da bi precej dobili, ako bi privabili radičevce v svoj napredni blok. Radičevci pa so zapustili svoje ustavnitelje, pa hočejo sami kmeta vleči pod naprednjaški in še hrvaški žegen. Zdaj se pa med seboj dajejo, da je kar veselje! Pa za koga se dajejo? Za izgubljene mandate! Gospoda, saj se ne spleča! napravite napredni blok, pa pojrite fitigot!

ko, skril noge v povaljane hlače, pobral puško in krenil na odhod med krohotanjem Urše, ki mu je metala v uho:

»Svojat, ti, pemska! Za Barbeka se pišeš, Mačkov stric! Dosedaj si nam streljal mačke, odzdaj boš lovil in nosil žive v grad! Le beži le, ti prokleti Mačkov stric!«

Kako je dospel Barbek onega popoldne v svoj stan, ni znal. Ni razglabil o tem, kako mu je podtaknila čisto navadna vaška klepetulja mačka v zajčji koži, vztrepetal jč v zavesti: gorje moškemu, ako zapade ženskemu maščevanju! Kaj bo, aka ga bodo prekrstile cele Pišece iz češkega Barbeka v slovenskega — Mačkovega strica!

Drugi dan je bila sobota. Moral je skozi Pavlo vas. Nekaj nepopisno mučnega za logarja, ko je lajalo vanj odrašeno in mlado in voščilo »dobro jutro!« — Mačkovenmu stricu!

V nedeljo ni upal niti v cerkev, a so ga prišli fantini dražiti pod okno in mu naganjat skozi ušesa — Mačkovega strica. Po pretekli enega dobrega tedna ni nikdo več pozhal baronovega Barbeka, vse le grajskega — Mačkovega strica! Deco, ki ga je pikala, je suval v obcestne jarke ter jej navijal ušesa, ženskam, fantom ter možem ni bil kos s pestjo. Da bi raztorovil Mačkovega strica, se je oklenil prisiljene darežljivosti, postrežljivosti in uljudnosti napram najbolj priprustum. Listje je delil zastonj, dračje je pustil pobirati, jagode ter gobe so bile globe proste, lovski tatovi so imeli mir, mačk je že bilo pri vsaki hiši poveč; a češki Barbek je ostal še vedno — slovenski Mačkov stric!

Bil je baronov logar ter oskrbnik občutljiv in čutil vsakega Mačkovega strica kar zaboljaj v srčno stran. Vse njegovo valpetsko postopanje sta zavrli na mah dve besedi iz ženskih ust in od tedaj je bil priklenjen grajski oskrbnik na natezalnico ljudske maščevalnosti. In to bičanje z Mačkovim stricem ni trpelno en dan in mesec, ampak cela leta. Barbek se mu ni mogel privaditi, dokler je služboval na pišečkem gradu.

Tako je zaključil že rajni g. župnik svojo razlag o — Mačkovem stricu. Mnogo pozneje za tem sem zvedel, da je odpovedal Barbek službo logarja ter oskrbnika in se preselil nazaj na Češko in to radi tega, ker ga je poklical enkrat celo staro baron z:

»No, Sie, Herr — Mačkov stric!«

## Župnikovi kimove!

To naj bodo vsi naši delovni in pozdravovalni občinski možje župani kulturni delavci pri naših društih in naših organizacijah. Tako dosledno pozdravlja demokratsko glasilo naše ljudi. Čigavi kimovci pa so potem demokrati? Saj so to računali, da je pri nas tudi tako, kakor pri njih, ko morajo kimati, kar Žerjav reče. Pri nas nihče ne kima, ampak so naši možje že prevdarni dovolj, da tudi temu pozdravu ne bodo kimali, pač pa vrnili pozdrav, kakor so ga prejeli pri prihodnjih volitvah. Takrat bodo demokrati kimali z glavami, ker jih bodo zaradi malega števila kroglijic bolele, pa bodo sami kimovci ostali!

## Socijalisti vlečejo delavce za nos!

Mariborski socijalisti priredijo vsaki vsaj eno protestno zborovanje, na katerem razburajo pred vsem železničarje, kateri že vsled tega ne vedo več, ali res nihče drugi ne ve za težnje in skrbi njihove kot samo socijalisti. Pa se je izkazalo, da so ti brez potrebe razburjali delavstvo. Na enem teh shodov se je silno protestiralo, da so se legitimacije za družinske člane železničarjev odvzete. Na koncu shoda pa je potem eden od navzočih prebral, da so se te legitimacije že vrnile in da so le začasne, dokler se ne izdela nov pravilnik v tem oziru. Kaj je bilo treba delavce razburjati cele ure, potem pa jim to javiti? Enako se godi tudi glede posebnega poslanstva socijalistov v Beograd. Ko so se vrnili iz Beograda, niso imeli ničesar pozitivnega poročati, sicer ne bi bilo toliko zabavljanja. Pač pa so na shodu brali naš list »Slovenec« ter nad njim znesli svojo jezo, ko je poročal, da oni niso nič dosegli, pač pa je uspešno poslanec Žebot, da je izposloval pri vlasti, da bo načakala zadostne kredite za vse železničarske zahteve. S čim bodo neki zdaj socialisti prišli? Najbrže bodo protestirali zoper zboljšanje železničarskim delavcem, ker ne bodo imeli več sredstva, kjer bi mogli zabavljati!

## Volilci SLS

NAŠA SKRINJICA JE

1  
! PRVA !

## Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Radikalna stranka se bo izčistila. Gotovo je, da je velik del radikalne stranke pošten, da so bili le oni najožji prijatelji in pristaši Pašiča tisti, ki so povzročili, da se je radikalna stranka vobče obsojala. Pošteni poslanci so šli zato začasno iz nje in so čakali prilike, da se zopet povrnejo in napravijo red. Tako po smrti Pašičevi se je videlo, da se bodo razmere v stranki kmalu izčistile. Grupa Ljube Jovanoviča, ki je podvzela v radikalni stranki boj zoper korupcijoniste v stranki, je zopet vstopila v radikalno stranko in je sedaj na vlasti. Njen predstavnik je sedanji predsednik vlade Vukičevič. Jasno je že naprej, da bo ta skupina tudi po volitvah najmočnejša in da bodo pašičevci moralni se podvreči tej skupini, ali pa iti iz stranke. To se že tudi zdaj opazi, ker se nekateri gospodje, ki so se preveč mešali v korupcijo, že kar sami vlečejo nazaj, ko vidijo, da nimajo nikjer več zaslombe. Ako se to izčišenje izvrši že pred volitvami in se napravi v stranki sporazum, je jasno, da bo radikalna stranka prišla kot najmočnejša iz volitev.

Položaj drugih strank. V Davidovičevi stranki sta dve skupini in sicer vodi eno on sam, drugo pa vodi dr. Markovič, sedanji zunanji minister. Bati se je, da bodo šli ločeno v volitve. — Pribičevič se pritožuje, da ga nikjer ne marajo in ga preganjajo, mu shode razbijajo in mu grozijo na vse načine. Menda je pozabil, kako je on sam delal, ko je bil minister za časa volitev. So se pač od njega naučili. Sedaj se mu pa vraca. — Muslimani so se tudi že sprli med seboj, ker jih vlada ne ščiti tako, kot so pričakovali. Sevejih radikalnih na svojo škodo ne bodo podpirali. — Radič pravi, da bo prišel iz volitev tako močen, da bo sam seščavil vladu. Kaj vse neumnega je Radič že povedal, pa je ščedaj eno pogruntal. Slovenskih poslancev bo toliko dobil, da jih bo lahko vse pobil, pa ne bo nobeden mrtev obležal. — SKS je popolnoma pod Radičevom komando in zato sploh o njej ni mogoče posebej govoriti. — Žerjav je propadel s svojim naprednim blokom, tako se je že zdaj pokazal kot general brez armade, kar naj tudi ostane. — Socijalisti pa imajo zelo velik appetit, ker pišejo, da bodo po volitvah kar ministri postali. To bi seveda bili samo da bo slovenski delavec socialističnim kandidatom zapel: Vi boste pa domo ostali!

Delo naših poslancev. Že se kažejo učinki dela naših poslancev, ki so sicer kratko časa, a vendar dovolj časa bili v vlasti, da so izposlovali velike kredite za zidanje novih prog po Sloveniji. Dne 1. avgusta se začne graditi prog Krapina—Rogatec. V Ljubljani se mudri komisija, ki bodo pregledala načrte za železničko progno Slovenije do morja. Kdor je malo poučen, kaj tako dela prineseo zaslužka v deželu in potem pozneje pa še gospodarskega blagostanja, ta bo moral priznati, da je bilo že to delo velikanskega po-

mena za Slovenijo. Da bodo pa naši pristaši vedeli, kako zelo je ravno SLS zmožna velike državne politike, bomo o tem v kratkem še posebej pisali. Naši poslanci pa še tudi zdaj vedno intervenirajo v vseh zadevah, kjer posamezni ali tudi celi stanovi potrebujejo pomoči in brambe. Pretekli teden so se mudili v Beogradu gg. Žebot, Vesencjak, Pušenjak in drugi naši poslanci, ki so pri raznih ministrstvih posredovali o zadevah Slovenije, da se demokrati že zopot bojijo, da bo treba v Beogradu pisati, naj se vendar Slovenija tako ne protežira!

## ✓ DRUGIH DRŽAVAH.

V Rumuniji so imeli volitve. Zmagala je vlada tako, da so posamezne stranke kar izginile in niso doobile niti po enem mandat. Bratianu bo torej zelo mirno lahko vladal in tokljub temu, da se bliža državi velika temna senca, ki jo začinja v nemir, to je popolno oslabljenje kralja Ferdinand.

Rusija hoče na zunaj mir. Rusija se pripravlja, da bi med njo in Poljsko prišlo do miru. Začela so se že tudi trgovska pogajanja, ki potekajo ugodno. Enako pa se pričakuje, da se bo pobotali tudi z Anglijo, ker sama uvidi, da s komunistično propagando v Angliji nič doseže, škoduje pa si zelo, ako ni z Anglijo v dobrih odnosih. Na drugi strani pa tudi Anglija ni ravno razpoložena, da bi se spuščala v kakne nepotrebne prepire, ki bi ji le škodovali. — Oglasila se je tudi Italija, da si hoče ona osvojiti rusko tržišča. Na ta način bi hotela Italija izpodriniti druge države in pridobiti Rusijo za svojo protibalkansko politiko. Pa se moti! — Na znotraj pa se boljševiki še niso kaj poboljšali. Poročila iz Rusije javljajo, da še vedno politične sprotnike kot ovaduhe drugih držav obdolže in postrele.

Na Francoskem se bijejo za novo volilno reformo. Zbrarujejo kar cele noči. Načrt so obravnavali že štiri leta, pa se zdaj ni tak, da bi bili z njim zadovoljni. Tudi v drugih državah vidimo, da »imajo vremena«.

Priklučitev Avstrije Nemčiji. To vprašanje je za nas zelo važno. Mi bi potem postali sošed in ene najmočnejše države in sicer industrijske države v Evropi. Za nas same ne bi to značilo nič hudega. Drugače pa je to za Čehe, ki bi bili ko otok v Nemčiji. Zelo se bori zoper priklopitev tudi Francija, ker se boji močne Nemčije. Italija bi se seveda tudi bala, da ne bi Nemčija prevzela vpliva na Balkan in bi njo izpodrinila. Začasno se torej to še ne bo zgodilo, vendar je treba s tem dejstvom računati, da ga nam bo bližnja bodočnost prinesla.

## Kaj je novega?

Smrt g. nadžupnika in dekanata. Iz Vuzenice smo prejeli žalostno vest, da je preminil v nedeljo, dne 10. t. m., tamoznji nadžupnik, dekan in duhovni svetnik Štef. Pivec. Rajni je bil rojen v Laporju dne 19. julija 1863. Študije je dokončal v Mariboru, kjer je bil tudi posvečen dne 11. julija 1889. Služboval je kot kapelan na: Pilštajnu, v Žetalah, Rečici ob Savinji (kjer je bil tudi provizor) ter v Škalah. Prišel je za župnika v Podčetrtek dne 14. novembra 1909 in ostal tamkaj do leta 1917, ko je bil imenovan za nadžupnika in dekanata v Vuzenico. Blagopokojni je bil goreč duhovnik, ki se je veliko trudil v pastirske službe za lepotihi božje. Znan je bil kot strokovnjak v glasbi. Po župniyah, kjer je služboval, je ustvarjal pevska društva ter vodil z veliko vnemo že obstoječe pevske zbore. Med duhovnimi sobrati je bil znan kot dober tovariš, verno našljudstvo ga bo ohranilo v najboljšem spominu, ker mu je utrjeval s pravo duhovniško gorenčnostjo verske svetinje v cerkvi, zunaj cerkve pa mu budil ljubezen in zanimanje do lepe pesmi. Po svoji naravi je bil vesel, prijazen ter močne postave. Zadnjo nedeljo je še opravil službo božjo pri vuzenški podružni cerkvi. Na povratku je rekel spremljevalcem, naj odidejo naprej, ker njemu ni prav dobro. Ko ga le ni bilo za njimi, so šli pogledat in ga našli mrtvega — zadetega od kapi. Pogreb se je vršil v sredo ob 8. uri predpoldne v Vuzenici. Ostani ohranjen blagemu g. nadžupniku trajno časten ter hvalezen spomin med duhovnimi sobrati in vernim ljudstvom!

Sklepni izpit na celjski orglarski šoli, ki se je vršil v tork, dne 5. t. m., je pokazal lep uspeh, ki so ga gojenci dosegli na tej šoli. Izpit je pred č. g. opatom Petrom Jurakom kot od kn.-šk. ordinarijata imenovanim komisarjem polagalo osem gojencev, ki so lepo odgovarjali na vprašanja iz glasbenih teorij in vsem pokazali, da so v šoli pridobili dober temelj za nadaljnjo glasbeno izobrazbo in zaslužno delo na cerkvenem koru. Ob koncu izpitja je z lepim nagovorom nagovoril absolvente č. g. opat in jih opaziral na lepoto njih poklica. Vodja šole g. Bervar se je ob zaključku zahvalil g. opatu za naklonjenost in tudi za dejamno podporo, ki jo g. opat nudi šoli.

Nova železniška zveza Rogatec—Krapina. V tork, dne 5. t. m., se je vršila pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu, oddelek za gradbo prog, ofertalna licitacija za zgradbo te 16 km dolge proge. Gradbeni stroški so proračunani na 30,000.000 Din. Licitacije se je udeležilo sedem tvrdar, med temi tudi dve iz Slovenije in sicer: Gradbeno podjetje inž. Dukčić in drug ter »Obnova«, oba iz Ljubljane. Delo je končno izlicitirala tvrdka »Progres« iz Sarajeva za skupno sveto 24,100.000 Din. Z delom se bo pričelo že dne 1. avgusta t. l. ter mora biti tekom 15 mesecev dovršeno. Za Slovensko Štajersko velevažna prog obogovorjena je dne 1. decembra 1928.

Neurje s točo. V pondeljek, dne 4. t. m., zvečer okrog pol sedmih je zadebla Žalec zopet že tretjič zelo huda nesreča. Toča nam je pobila skoraj vse.

Pomoto v letnici na naslovni strani današnjega lista smo opazili prepozno ko je bil list že iziskan. Letnica bi se seveda morala pravilno glasiti 1927, ne pa 1919.

**Jakob Canjkar — osemdesetletnik.** V soboto, dne 16. julija, obhaja Jakob Canjkar, župnik v Središču ob Dravi, svoje osemdesetletnico. Ob tej priliki mu bodo posvečeno teh par vrstic. Na kratko si oglejmo njegovo življenje in delovanje. Jakob Canjkar se je rodil v Savilih v župniji Sv. Tomaža pri Ormožu dne 16. julija 1847. Bogoslovske študije je dovršil v Mariboru in bil leta 1871 kot tretjetletnik posvečen v mašnika. Po končanih študijah je služboval na več župnjah. Kot kaplan je služboval pri Veliki Nedelji, pri Sv. Janu na Dravskem polju, pri Sv. Marku niže Ptuja, kjer je služboval do 28. avgusta 1876. Od Sv. Marka je odšel v Ruše, kjer je služboval do 1. julija 1877. Takrat so ga poslali za provizorja k Gornji Sv. Kungoti. Še istega leta se je vrnil v Ruše in dne 9. oktobra i. l. je odšel v Poljčane. Njegovi zadnji kaplanski mestni sta še bili Svečina in Kapela pri Radgoni, dne 1. maja 1884 je pršel v Ormož za provizorja, kjer je vstopil v križniški red ter 1. julija 1885 postal župnik. Z 9. januarjem l. 1895 je nastopil središču župnije, kjer še župnikuje sedaj. Canjkarjevo župnikovanje v Središču ostane znamenito v zgodovini središčne župnije, ker se je za njegovega časa leta 1908 in 1909 prenovila in povečala župna cerkev. Sicer je že na prezidavo župne cerkve misil prejšnji župnik Skuhala, a stvar je skoraj popolnoma zaspala, še g. Canjkar jo je poživil. Kljub obilnemu delu in visokim starostim je g. župnik do danes vedno čil in ždrav. Sedaj že 33. leto župnikuje v Središču. Leta 1921 je obhajal 50letnico mašništva. Sam je vedno skromen v svojem življenju, a točen v uradniških poslih. Mi mu čestitamo ob njegovi osemdesetletnici in mu želimo, naj ga ljudi Bog da še dolgo let!

»Vzajemnost«, društvo lavantinskih duhovnikov, vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 21. t. m., ob 10. uri dopoldne v Mariboru, v dñinstveni dvoranu, Gledališka ulica 2, pritlije, s sledenim dvornim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zabora. 2. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo in nadzorstvenih članov. 3. Volitev odbora in nadzorstva. 4. Članarina in pogrebni sklad. 5. Slučajnosti. Za sklepčnost občnega zabora je potrebnata navzočnost ene desetine vsah članov. Ako ob določeni uri ni navzočih dovolj članov, se sklikne čez pol ure nov občni zbor, ki sklepa, ne oziraje se na število udeležencev (§ 8). Občni zbor nudi vsakemu članu najugodnejšo priliko, da stavi in zagovarja svoje predloge za porast društva, za intenzivnejše društveno delo ter za zboljšanje perečih stavovskih interesov slovenskih duhovščine. Pričakuje se od vseh članov točne in gotove udeležbe! — Odbor.

Škofijska zveza društva »Krščanska šola« ima svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 21. t. m., ob 2. uri pooldne v Mariboru, Gledališka ulica 2. Podružnice, ki še doslej niso poslale poročil o svojih občnih zborih, naj to nemudoma storijo. Določite deležate za občni zbor škofijske zvezde!

Organisti, kateri so včlanjeni pri Društvu organistov za mariborsko škofijo ter še niso poravnali zaostale članarine, se opozarjajo, da to storijo do 1. septembra t. l. Kateri do tedaj ne plačajo članarine, bodo črtani iz imenika članov. Člani naj se zavedajo svoje dolžnosti do društva, katero ima velikovzdatkov, dohodka pa razum članarine nikakšnih.

Društvo organistov na Štajerskem in Kranjskem. Od več strani smo že dobili vprašanja, ali se je res naše štajersko društvo organistov združilo z ljubljanskim. Vsem, katerim še ni znano, to pojasnjujemo tem potom. Obe društvi sta že dalje časa gojile misel na tesnejšo združitev. Po vsestranskem posvetovanju smo sklenili, da obe društvi imata enaka pravila in enaka imena. Take se n. pr. imen-

juje naše društvo »Društvo organistov za mariborsko škofijo«, ono pa »Društvo organistov za ljubljansko škofijo«. Vsake društve imata svoj odbor in svojega predsednika. Obe društvi pa imata skupno organizacijo, ki se imenuje Zveza slovenskih organistov. Ta zveza ima odbor s štirimi člani, od katerih voli dva mariborsko, dva pa ljubljansko društvo. Vsako društvo deluje zase, vse važnejše zadave pa vodi in rešuje zveza. Zveza bo zastopal koristi obeh društev, dajala in sprejemala od odborov obeh društev nasvete itd. S tem bo organizacija poživljena in bo dobila veliko večjo moč. Vsak organist naj bo član tiste organizacije, v katero območju službuje. Člani, kateri so dosedaj službovali v ljubljanski škofiji, pa so bili včlanjeni pri mariborskem društvu, naj tukaj svoj izstop naznanijo in se prijavijo pri ljubljanskemu društvu. Nobeden organist pa naj ne ostanе neorganiziran. V skupnosti je moč!

Osrednje društvo nižjih poštnik in brzozajavnih uslužbenec, podružnica Maribor, priredi v nedeljo, dne 14. avgusta t. l. dobrodelno veselico na Gambrinovem vrtu. Prosim vsa druga društva, da se ozirajo na našo humanitarno prireditve in na ta dan opustijo morebiti nameravane svoje prireditve. — Odbor.

Vodstvo obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru poziva vse vajence in vajenke, naj dvignejo svoja spričevala (tudi ona iz prejšnjih let) pri slugi deške meščanske šole v Krekovih ulicah.

Romarjem k Sv. Mariji v Puščavi! Anksa nedelja se letos obhaja v nedeljo, dne 24. t. m. in sicer bosta rana in pozna služba božja, ob 6. uri zjutraj in ob pol 10. uri predpoldne, s slovesno procesijo Rešnjega telesa; med tem bo do šte tri sv. maše. — Na god sv. Ane dne 26. julija, bosta dve sv. maši pri kapeli sv. Ane, več svetih maš v župni cerkvi in ob desetih slovenskih sv. maša z pridigo. — Župni urad Puščava, dne 9. 7. 1927.

## BOROVNICE se najbolje platujejo v Mariboru Koroška c.1

Smrtna nesreča pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. »Kaj je človek na tem svetu«, ko je zjutraj dne 5. t. m. pri pogrebu Ane Crk prepevala te žalostinko, si pač Klara Ilesič ni mislila, da bo že čez par ur isti dan sama ležala na mrtvaškem obru. Neki otrok jo je naprosil, naj mu nabere črešenj. Postrežljiva Klara gre na visoko drevo ter pri tem tako nesrečno pada z višine, da je bila takoj mrtva. Rajna je bila vzgledna članica Marijine družbe, dolgoletna pevka. Sicer je umrla nagle smrť, pa bila je še prvi petek pri mizi Gospodovi. Kako priljubljena je bila mlada rajna in kako sočutujejo ljudje z družino, je pokazal sijajni sprevod njenega pogreba. Naj v miru počiva!

Miklošičeva slavnost v Ljutomeru dne 7. avgusta 1927. 7. avgust 1927 bo velik praznik za našo ljutomersko župnijo, ko bomo proslavili svojega slavnega rojaka, ki je dinka in ponos ne samo naše fare, ampak celega slovenskega naroda sploh. Ta naš velikanc učenjak je pokazal vsemu svetu, da je v malem slovenskem narodu dovolj sile in moči, da ni zapisan smrť, saj je tudi naš Miklošič bil mož kot zrno klem in ždrav. Bil je sin matere Slovenije, katere ime je zanesel širom sveta. On je rodom trs naših goric, ki je dal življenje in rast neštevilnim mladikam. In narod, ki ima take može, ki so toliko prispevali za kulturo, tak narod ima dane vse pogoje za bujno rast in procvit. Ves kulturni svet časti in slavi našega velikana in sramotno bi bilo za nas, ako bi nas drugi narodi morali učiti in opominjati, da slavimo svoje zaslужne može, da v resnicu »sinovi slave smo«. Zato mora ves slovenski narod prispevati, da dobro proslavi svojega velikega kulturnega delavca in se v obilnem številu udeleži te proslave, ko so mu bo odkrila

spominska plošča na rojstni hiši v Radomerščaku štev. 11 pri Ljutomeru.

Proglasitev trga Ljutomer za mesto. Dne 23. in 24. julija t. l. proslavimo proglasitev trga Ljutomer za mesto na slovesen način. V soboto dne 23. t. m. je predvidena iluminacija vseh hiš in bakičjadi. V nedeljo, dne 24. julija, se zborejo vse ljutomerske društva ob pol 9. uri predpoldne pred občinsko hišo. Po slavnostni seji občinskega odbora se prečita po primernih govorih dekret o proglašitvi trga Ljutomera za mesto. Popoldne se vrši v Seršenovem logu velika ljudska veselica z raznimi šotori, igrami, petjem in godbo itd.

Nova maša v Ljutomeru. V nedeljo, dne 3. t. m., je tukaj opravil prvo sv. daritev novomašnik franciškan č. g. p. Karol Dijak, sin uglednega meščana g. Frica Dijaka. Naš najiskrenje častitke! — Pri poslovilni večerji dne 6. VI. se zavedni udeleženci spomnili tudi naše dijaške kuhične v Mariboru ter je nabrala primicijantova sestra Lizika skromen znesek 203.10 Din. Bog plačaj vsem darovalcem! Sestanek žandarmerijskih vpokojencev v Ptaju. V nedeljo, dne 10. t. m., dopoldne se je vršil v gostilniških prostorih g. Čeha sestanek žandarmerijskih vpokojencev za ptujski okraj. Sestanka, ki je bil prav dobro obiskan, so se udeležili tudi tovarniški poslanci g. Ovčarjem na čelu. Poslednji je podal vsestransko poročilo, katerega so navzoči sprejeli z velikim odobravanjem na znanje.

Z Majšperg častno zgodbo popisuje letos Ave Marija-Koledar iz Amerike na strani 211 o novomašniku Štefanu Mohorko. Zibelka mu je tekla v Majšpergu. Oče mu še živi, mati mu je umrla v starosti 78 let. Tri sestre so usmiljenke, ena je pa v istem poklicu umrla za kužno bolezni, ko je med vojsko stregla vojaki. Naš novomašnik je najmlajši deček Mohorkove družine. Siromaštvo staršev mu ni dopuščalo, da bi se v zgodnjem mladosti začel pripravljati na duhovniški poklic. Šel je zgodaj služil in je s pridnim delom svojih rok prislužil toliko, da je sestram omogočil vstop v samostan, sebi pa pot v daljno Ameriko. Tu je več let delal v raznih tovarnah. Toda zopet in zopet so mu vstajale v duši misli, da bi šel v samostan. Misil je na franciškane in se je že skoraj odločil, ko sreča v Št. Pavlu v državi Minnesota na patra Bajeca. Ta ga pregovori, da poskuši na šentjanškem vsečačilišču in mu reče: »Skušaj se učiti, toda težko boš kadaj duhovnik. Ako ne bo šlo, si za brata še vedno lahko.« Fant je ubogal, poizkusil in šlo je! Benediktinec je postal. Vzdrževal se je večinoma sam, deloma so ga podpirali razni dobrotniki. Solze so tekle ob slovenski novi sv. maši in zlasti njegovih sodelavev v tovarnah se niso zamogli načuditi, da je eden njihovih tovarnišev dospel do oltarja. Nekateri se dejali, da bi prej pričakovali smrť, kakor kaj takega. Res, trnjeva so bila pota našega novomašnika, predno so se sesla ob oltariju. Zato pa sedaj, ko je prva glorijia izpeta, iskreno želimo, da bi ljubi Bog tem obilnejše blagoslovil trude novega delavca v svojem vinogradu! Bog daj še veliko drugim z največjo srčnostjo doseči podoben cilj!

Požar v Topovljah pri Braslovčah. Nenadoma je izbruhnil požar dne 5. t. m. ter upepelil gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Serodner in drvarnico, shrambo z gospodarskimi stroji in orodjem posestnici Mariji Ortli. Zahvala gre požrtvovalnim sosedom in bližnjim ljudem, ki so bili takoj na licu mesta ter rešili živino in kar se je rešiti dalo. Gasilnim društvom iz Trnave—Sv. Rupert, Kamenc—Glinje, Braslovč in Polzelle, ki so lokalizirala ogenj ter preprečila nevarnost za druga poslopja, gre topla zahvala, kajti lahko bi postala cela vas eno samo pogorišče. Pohvalno je treba tudi omeniti braslovškega župana g. Omladiča, ki je prihitel takoj na lice nesreče ter s svojim delom in nadzorno besedo veliko pripomogel, da se je požar omejil.

Požar v Topovljah pri Braslovčah. Nenadoma je izbruhnil požar dne 5. t. m. ter upepelil gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Serodner in drvarnico, shrambo z gospodarskimi stroji in orodjem posestnici Mariji Ortli. Zahvala gre požrtvovalnim sosedom in bližnjim ljudem, ki so bili takoj na licu mesta ter rešili živino in kar se je rešiti dalo. Gasilnim društvom iz Trnave—Sv. Rupert, Kamenc—Glinje, Braslovč in Polzelle, ki so lokalizirala ogenj ter preprečila nevarnost za druga poslopja, gre topla zahvala, kajti lahko bi postala cela vas eno samo pogorišče. Pohvalno je treba tudi omeniti braslovškega župana g. Omladiča, ki je prihitel takoj na lice nesreče ter s svojim delom in nadzorno besedo veliko pripomogel, da se je požar omejil.

Dva shoda SLS. V nedeljo, dne 17. t. m., se vršita dva volilni shoda po rani sv. maši v Gruštanju, ob 12. uri pa v Kotljah. Govori kandidat Andrej Bedjančič in oblastni poslanec Jurij Kugovnik.

Pri Sv. Danijelom nad Prevaljem ima kandidat Andrej Bedjančič v četrtek, dne 21. t. m., pri cerkvi volilno zborovanje. Vabi vse volilce, pa tudi mladino!

Volilni shod SLS v Libeličah pri Dravogradu se vrši v nedeljo, dne 24. t. m., v gostilniških prostorih g. Rinka, na katerem govorijo kandidat Andrej Bedjančič in oblastni poslanec.

Volilni shod SLS v Črni priredu kandidat Andrej Bedjančič v nedeljo, dne 24. t. m. po rani službi božji v gostilni Drobnič, na katerem nastopijo razven imenovanega tudi še drugi govorniki.

Šodni Slovenske ljudske stranke. V nedeljo, dne 17. t. m., se vrši po sv. maši volilni shod na Tinju in popoldne po večernicah pri Sv. Venčeslu. Govori poslanec Fačež — V nedeljo, dne 24. t. m., po sv. maši je volilni shod pri Sv. Martinu na Pohorju. Govori poslanec Fačež in drugi.

Očni zbor SLS krajevne organizacije v Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V nedeljo, dne 10. t. m., po rani službi božji, je imela tukajšnja krajevna organizacija SLS v društveni dvorani svoj redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan. Na zborovanju je poročal oblastni poslanec g. Tomaž Ovčar iz Maribora. Končno se je izvolil novi odbor.

## Naša društva.

Slovenska blagoslovitev doma Katoliškega izobraževalnega društva v Krčevini pri Mariboru. Za petletnico obstanka društva je odbor sklenil, da hoče sezidati razmeram in potrebam primereno dvorano. Različni dobrotniki so nam prihiteli na pomoč, da smo lahko pričeli z zidavo doma. V nedeljo, dne 24. julija, se vrši slovenska blagoslovitev doma po prevzv. nadpastirju. Dopoldne ob devetih bo služba božja v kapelici na hribu sv. Ane. Popoldne ob pol treh spre-

## Poročila S. L. S.

Ministrski predsednik v Sloveniji. Koncem preteklega in početkom sedanjega tedna je ministrski predsednik Vojko Vučičevič obiskal Slovenijo. Namen njegovega potovanja je bil, da poroča kralju o političnih razmerah. To meni, da še ni razburilo samostojnih demokratov. Niti to jih ni moglo razburiti, da je obiskal velika župana v Ljubljani in v Mariboru. Razlog razburjenja tudi ne more biti v tem, da je ministrski predsednik sprejel številna odposlanstva, da sliši njihove želje in pritožbe. Radi tega so samostojni demokrati močno razburjeni, ker je ministrski predsednik stopil v obširni stik z voditelji Slovenske ljudske stranke. V Ljubljani in na Bledu se je dolgo časa razgovarjal s predsednikom Jugoslovanskega kluba dr. Korošcem, v Mariboru pa sta se s predsednikom vlade razgovarjala poslanec dr. Hohnjec in prof. Vesensjak. To pa demokratom ni povojljivo. Tem bolj jih to peče, ker se z njimi nobeden nočer razgovarjati. Kdo bi pa tudi hotel stvarne razgovore voditi s stranko, ki je obsojena na smrť!

V Krčevini pri Mariboru bo v nedeljo, dne 24. t. m., ob 9. uri dopoldne pri Kolaričevi kapeli sv. maša s pridigo. — Po končani cerkveni slovesnosti ima kandidat g. Franjo Žebot zborovanje za somišljenike SLS. Shod se začne ob pol 11. uri dopoldne. Povabljeni poleg domačinov tudi so sedi iz Kamnice, Sv. Križa, Sv. Kungote itd.!

Volilni shod poslanca Franjo Žebota v nedeljo, dne 31. julija: po rani sv. maši pri Sv. Barbari v Slov. gor., ob pol 11. uri v Spodnjem Dupleku pri g. Gmajnerju, popoldne ob treh v Hajdini pri Ptaju.

Shod SLS v Gočovi se vrši v nedeljo, dne 17. t. m., v gostilni Vaupotič. Poroča narodni poslanec gospod Franjo Žebot.

Volilni shod SLS pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dne 10. t. m. je zelo lepo uspel. Predsedoval mu je posestnik Kraumbergar. Poročilo kandidata g. Žebota so volilci vzeli z odobravanjem na znanje in obljudili, da bodo dne 11. septembra volili SLS.

Zbor zaupnikov SLS za celi lenarški sodni okraj se je vršil v nedeljo, dne 10. julija. Udeležba je bila iz vseh župnij zelo dobra. Predsedoval je g. Gomilšek. Politično poročilo je podal poslanec Žebot. Razprave o pripravah za volitve so se

Ogenj se sumi, da je zanetil nepremišljeni alkohol s — cigaretto!

**Štiri vole je našel.** V torek, dne 5. t. m., je prignal po cesti proti glavnemu mostu v Mariboru gonjač Franc Rosenberger štiri vole ter jih kar oddal službujočemu stražniku, rekoč, da jih je našel na cesti blizu Ptuja. Stražnik je vole spravil v hlev v gostilni Nendl na Tržaški cesti. Kasneje se je ugotovilo, da so voli last neznanega moža, ki je bil v bližini St. Janža napaden ter je pobegnil, pustivši živino na cesti.

**Tat v ženski obleki.** Celjski orožniki so prijeli tujemu imetju zelo nevarnega, 40 let starega Matevža Ahaja iz Verhovlj v konjiškem okraju. Ahaj je bil uslužben pri lesnem trgovcu H. v Čretu pri Celju in je tekom lanskega in letošnjega leta izvršil več drznih tatvin obleke in perila v skupini vrednosti 12.640 Din. Sredi meseca junija lanskega leta se je splazil po lestvi skozi odprto okno spalne sobe, kjer sta spali dve hčerki posestnika Franca Dorna v Zagradu pri Celju. Iz nezaklenjenih omar spečih deklet je nemoteno ukradel razno žensko obleko in perilo. — V Zagradu si je lansko leto ponoči prilastil iz zaklenjene pralnice več kosov ženskega perila, ki je bilo last Amalije Tominc. — Nekega dne je popival Ahaj v Zagradu pri gostilničarki Mariji Krašovec. Da bi si ceho vrnil, ji je ukradel spodnje krilo, ki se je sušilo na vrtu. — V noči na dne 30. junija pa je Ahaj pogledal skozi podstrešno okno hiše Fr. Mravljaka v Zagradu in pokradel razno moško in otroško obleko. Tudi posteljna oprema mu je prišla prav. Radi te se je bil oglasil pri trgovcu Maksu Plavec v Gaberju. — Ahaj je dober igralec in se je ponašal vedno kot čednost in poštenost sama. Ljudje v celjski okolici so ga tudi za takega smatrali. To našemljenje čednost pa je izdala njegova ženska obleka, ki si jo je bil oblekel, da bi nepoznan lažje šel po svojem tatinskem poslu. — Aretirani Ahaj je seveda to dejanje trdrovatno tajil in je celo rekel, da je okraden F. Dorn njegov priatelj, samo tikata se še ne. Pri Ahaju so našli precej ženske obleke, katero so lastnice dobile že deloma povrnjeno, deloma pa se za nje še ne ve.

**Žile si je prerezel.** Friderik Presinger v Liscah pri Celju je hotel v pondeljek, dne 4. t. m., izvršiti samoumor s tem, da si je prerezel z britvijo žile na levi roki in se je močno ranil. Napravil je to v duševni zmedenosti. Že po poldan istega dne je namreč Presinger norel okoli svoje hiše v Liscah. V bližini hiše je napravil ogenj in nanj je hotel znositi pohištvo iz svojega stanovanja. Ko so mu domačini to branili, jih je skoro pobil. Presingerja so oddali v bolnico.

**Pod brzovlak radi bede in zapuščenosti.** Dne 6. julija popoldne je postal ob železniški progi v Brežicah star, čedno oblečen moški, ki je vzbujal pozornost s svojim čudnim obnašanjem. V marsikom, ki je starčka srečal, se je vzbudil sum, da se v njegovi notranosti dogaja nekaj prav usodnega. Opogumili pa so se sami otroci, ki so ga začeli spraševati, čemu hodi ob progi že toliko časa. Mož jim ni odgovarjal, marveč je otroke povpraševal, kdaj da pride brzovlak. Zvečer se je neznanec oglasil v kolodvorski restavraciji in naprosil natakarico, da mu napiše razglednico, na kateri je poslal svoji, v Zagrebu poročeni hčerki zadnje pozdrave. Natakarica, ki mu je razglednica pisala, ga je pač gledala nekam čudno, vendar mu je storila željeno uslugo. Dne 7. julija zjutraj na vse zgodaj se je neznanec zopet pojabil na progi par sto metrov od kolodvora. Bilo je okrog 6. ure, ko prihaja beograjski brzovlak. Čim je lokomotiva pridrvela bližu, se je tujec nagloma okrenil in se vrgel na progo. Vlak je hitel naprej na kolodvor z okrvavljenimi kolesi. Tuječ pa je obležal ob progi z odrezano glavo in desno nogo. Kakor se je ugotovilo iz najdenih dokumentov, je nesrečnik 75letni železostrugar Jernej

jem društev pri hiši g. predsednika, nato govor, darovanje in litanijske. Ob štirih slovesen sprejem nadpastirja in duhovščine. Nato blagoslovitev in nagovor Prevzetenega. Slavnostni govor je prevzel narodni poslanec g. Žebot. Po končani slavnosti bo veselica pri domu, pri kateri sodelujeta obe godbi Katoliške Omladine iz Maribora. V nedeljo, dne 24. julija, vsi v Krčevino, da se spoznamo med seboj in se vtrdimo v svojih krščanskih načelih. Na svidenje! — Odbor.

**Jarenina.** V nedeljo, dne 17. t. m., bo vprizoril mariborski Ljudski oder na odrnu Prosvetnega društva v Jarenni zabavno veseloigro »Maks v škripicah« in sicer popoldne takoj po večernicah. Domačini kakor tudi nedomačini ste k najobilnejši udeležbi na prireditvi najuljudnejne vabljeni! — Odbor.

**Orlovska prireditev v Št. Lovrencu na Pohorju.** V nedeljo, dne 17. t. m., priredi telovadno društvo Orel v Št. Lovrencu na Pohorju veliko tombolo s krasnimi dobitki. Pričetek tombole ob treh popoldne.

**Remšnik.** Bralno društvo na Remšniku priredi na Jakobovo nedeljo popoldne po večernicah predstavo dveh iger, h kateri uljudno vabimo! Pred predstavo bode občni zbor Bralnega društva. Domači in sosedji, pridite!

**Sv. Martin pri Vurbergu.** Pod milim nebom, pred cerkvijo Sv. Martina, se bo predstavljala v nedeljo, dne 17. julija, štiridejanska drama s petjem »Skrivnosti svete maše«. Vi vsi, ki vas še ni docela omamil materialistični duh sedanjega časa, vi, ki še čutite v svojem srcu iskročuta za vse to, kar je lepo in blago, iz vidika onostranskega življenja, vi, ki se zavedate dvatisočletne resnice, da je sv. maša solnce katoliškega bogoslužja, vi vsi ste na našo prireditve iskreno vabljeni! Da bo poskrbljeni tudi za pošteeno zabavo, se bodo po glavnih igri predstavljale štiri Burke. Po igri in deloma tudi med odmori bo pa nastopil domači pevski zbor, ob enem s pevskim zborom iz sosednjega Vurberga. Opozorjam, da se igra ne bo ponavljala. Vstopnice se bodo dobivale tudi v predprodaji pred domačo cerkvijo po službi božji.

**Zgornja Polskava,** Slovensko izobraževalno društvo »Skala« na Zgornji Polskavi priredi v nedeljo, dne 17. julija ob treh popoldne v Drušvenem domu zanimivo in krasno igro »Tihotapec« v petih dejanjih. Zopet hočejo pokazati naši marljivi igralci, kaj da znajo. Zatorej, prijatelji naše mladine in poštene zabave, pridite v obilnem številu, da

žargi, ki je stanoval v Ljubljani na Poljanski cesti 15. Bil je nad 50 let uslužben kot železostrugar v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani, zapušča troje odraslih otrok.

**Samoumor ali nesreča v valovih Save.** Južno od Dobove, tam, kjer dela Sava kolenko, je tisti kraj, kjer vrže ta reka iz sebe svoje vsakoletne žrtve. Tako je pretekli petek dne 8. julija t. l., našel domačin iz vasi Mihalovec na produ utopljenjo žensko truplo. Ženska je bila videti stara 40—50 let. Oblečena je bila v vsakdanjo, precej revno obleko. Na truplu, kakor tudi na obleki ni bilo videti nikakih znakov nasilne smrti. Utopljenka ni imela pri sebi, razen zlatih uhanov, ničesar, po čemer bi se jo moglo spoznati. Glas o najdenem truplu se je hitro razširil po bližnjih vaseh. Že v soboto je prišel med drugimi gledat utopljenko tudi J. Jazbec, posestnik iz Zakata pri Brežicah. Gnala ga je slutinja in ni se motil: v utopljeni je spoznal svojo ženo Marijo, ki mu je bila pred dvema dnevoma iz neznanega vzroka izginila od doma. Pokojnica je bila včasih zelo otožna in je bržkone v hipni zmedenosti skočila v Savo ter končala na tako žalosten način svoje življenje.

**Gadjji plik.** Pretekli torek, dne 28. junija, je 30letna Marija Vidovič, posestniška hči v Gradnjah pri Kostanjevici na Dolenskem šla popoldne v pol ure od doma oddaljeni gozd ter brala tam jagode. Hipoma je nehote stopila na gada, ki se je solnčil. Strupena žival je pičila Vidovičevu nad gležnjem desne noge. Vsled strahu in bolečin si Vidovičeva ni mogla bogve kaj pomagati in je šele po dveh urah prišla domov. Doma je povedala, da jo je pičil gad. Namesto da bi poiskali takoj zdravniško pomoč, so ji domači zdravili že zatekajočo se nogo z obkladki. Šele tretji dan, ko je cela desna noga preko stegna silno močno zatekla, so jo pripeljali v javno bolnišnico v Brežice. Vsled zatruljenja krvi in radi zanemarjenja takojšnje zdravniške pomoči je bilo stanje Vidovičeve zelo nevarno. Ker je letos vsled vročine gadja zaleda zelo številna, opozarjam vse, da pri morebitnem piku kače takoj iščemo zdravniško pomoč.

**Straten roparski umor.** V Subotici se je zgodil te dni strateni umor, ki je toliko groznejši, ker ga je izvršil komaj 19letni mladenič. Na Vidov dan sta šla 16letni Dušan Grbič in 19letni Štefan Keller igrat nogomet na neki travnik. Med igro je Grbič prijatelju povedal, da ima pri sebi 1700 Din, ker mora nekaj kupiti za očeta. V Kellerju se je vzbudil pohlep. Zvabil je svojega prijatelja k nekemu vodnjaku, tam šel za njim, ga naskočil, pahnil v vodo in mu toliko časa držal glavo pod vodo, da Grbič ni dal nobenega znamenja življenja več od sebe. Potem je truplo izvlekel in ga oropal. Žandarmerija je morilca našla in le-ta je cinično smeje priznal in popisal ves dogodek. Pač najpopolnejša propalica!

**Najstarejši človek Slovenije** bo gotovo 102letni Steiner iz Št. Ilja v Slov. gor., ki živi pri svoji hčeri, obmejni posestnici. Dolgo svoje življenje je prebil starček kot poljedelski delavec. Do nedavno je še opravljal tudi razna težka dela, sedaj ga pa vid naglo zapušča, da se le bolj ukvarja v hiši in pestuje otroke. Mož je že praded. Hči njegova je stara 72 let, najstarejši njegov vnuk 48 let, pravnik 22 let in preko enega leta ima že praprapravnuka.

**V Bosni gorijo gozdovi.** Vsled strašne suše grozi letos Bosni velika nevarnost od gozdnih požarov. Zadnje dni so pričeli na več kraju goreti gozdovi in požari zavzemajo vedno večji obseg. Prvi požar se je pojavil v okolici Stambuličiča. Zgorela je ogromna množina lesa in tudi več žag. Požar skušajo omejiti vojaški oddelki, toda veter onemogoča vsak poskus. — Še večji je požar, ki je nastal na žagtvrdke Ugar v Han-Kramu. Kar v nekaj minutah so bile vse žage, vsa skladischa lesa, vse hiše v Han-Kramu v plamenu. Novozgrajena šola je zgorela. Vsled burje se je požar razširil tudi na okoliške gozdove, ki so se vsi izpremer-

nili v ogromno ognjeno morje. Divjačina beži in se skriva med domačo živino, ki jo gonijo lastniki v obupnem begu pred ognjem. Prebivalstvo je v obupu. V Han-Kramu je ostalo kakih 150 rodbin brez strehe. Škoda se samo v tem kraju ceni na 50 mil. Din. Vojašvo dela v vsemi močmi, pa vsled vetra požara ni mogoče omejiti. Nasprotno. Vetrovi raznašajo zublje na vse strani in daljave, da je začel goreti tudi kraljev lovski revir v Han-Pijesku. Tu je požar zahteval tudi človeške žrtve. Izginilo je več kmetov in drvarjev, ki so bili v gozdovih. — Razen teh dveh je v Bosni še celo vrsta požarov. V vasi Gornji Podovči je začel goreti gozd Mijasič. Požar je nastal na več mestih naenkrat in se širi s silovito hitrostjo. Blizu Sarajeva gore gozdovi Vučji lug, Sokolovič in Duboki Potok. V predelu Vojenac Ravne Planine pri Palu so cele ogromne gozdne plasti v plamenih. Južnozapadno od Rogatice že tri dni gorijo gozdovi. Pri Tarčinu so se vneli gozdovi, ki jih ima v eksplataciji tvrdka »Jela«. Vsi požari se širijo. Nobena pomoč ne izda. Lokaliziranje je nemogoče. — V Turbetu je požar uničil velik gozd. Škoda je 5 milijonov dinarjev. Pri Vrbanji v gozdovih Tesar in Kruševica so se pojavili požari tako veliki, da takih nihče ne pomni. Tisoč vojakov je šlo na pomoč in posrečilo se je požar lokalizirati. Strokovnjaki cenijo škodo, ki so jo doslej povzročili požari, na 200 milijonov Din. Na stotine družin, zlasti gozdnih delavcev, je vsled te nešreče ob kruhu.

**Strašno neurje v Nemčiji.** Na Saškem v Nemčiji je divjala v noči od 8. na 9. julija strahovita nevihta, kakoršne v ondotnih krajuh nihče ne pomni. Neurje je razsajalo v celi strahoti nad Rudogorjem in Krkonosi. Že sedaj je po poročilih zahtevala katastrofa 90 človeških žrtev, konečno število žrtev pa še ni ugotovljeno, ker so povečini vse brzo javne zvezze pretrgane in prometne zvezze prekinjene. Mag silovitim viharjem se je utrgal oblak in silne množine vode so naglici zalile doline ter številne vasi zagrnille z valovi. Voda je odnesla skor vse mostove, podrla telefonske napeljave in železniške nasipe, tako da na mnogih krajuh vise tračnice v zraku. V kraju pod Rudogorjem je voda 25 hiš popolnoma odnesla. O prebivalceh ni nobenega sledu. Med prebivalstvom je zavladala povsod nepopisna panika. V silnem strahu so plezali na drevesa, toda voda je narastala in valovi so jih odnesli s seboj. Koliko ljudi je pri tem utonilo, še ni mogoče ugotoviti. Na pašnikih je utonila tudi živila, katere ni bilo več mogoče odgnati. Na poljih, ki so vsa zasuta z blatom, ležijo razvaline podprtih poslopij, med podrtimi vasmimi pa ležijo človeška trupla. Iz Gottschea javlja županstvo, da je tam mrtvih devet oseb in so porušene štiri hiše. V Wesensteinu je bilo šest človeških žrtev, veliko oseb pa je pogrešanih. Na mnogih krajuh še sedaj stoji voda do hišnih streh. V bližini kraja Glashütte je voda zagnila v valovi osebni vlak in udrla v kupeje. Potniki so se dolgo časa nahajali v smrtni nevarnosti. Železniška proga med Altenbergom in Grossgothe je deloma porušena. Veliko poslopij so vodne mase izpodkopale in je pričakovati vsak čas, da se poderejo. Škoda presega že sedaj 3 milijone mark. Voda še sedaj stoji ponekod tri metre visoko. — Težke nesreče, ki jih je povzročila nevihta in veliko število smrtnih žrtev, je pripisovati temu, da je prebivalstvo mislilo, da je najhujše že prešlo, ker je dejčni vihar že prenchal, ko so okrog polnoči nenadoma pridrveli glavni navali vode iz obrežnih gorskih potokov in s silovitim bobnenjem zategli rušiti hiše. Prebivalstvo je bilo že v posteljah in vsled tega je večina mrtvih trupel, katera danes odkrivajo, brez oblike. Vseh smrtnih slučajev je nad 200. Škoda pa še ni mogoče točno proučiti. — Tudi s češko-saškega obmejnega ozemlja javljajo o težkih neurjih. Posebno v kraju Bodenbach in Bodenbachfeld je divjala silna nevihta. Ljudje niso mogli več oditi iz hiš in so zlezli na strehe, odkjer so jih reševali gasilci. V Bodenbachu je voda zailila ceste in stanovanja v parterju. Podrla je tudi most in gasilci so mo-

s tem poplačate njih trud in jih podprete pri dobrri stvari. V nedeljo, dne 17. t. m., vsi na Zgornjo Polskavo v Društveni dom, ne bo vam žal!

**Sv. Benedikt v Slov. gor.** Za našo mladeničko jubilejno slavnost prihodnjo medeljo je veliko zanimanje. Hribček Sv. Treh kraljev bo ves oživel ta dan, ko bo gledal številne čete sinov Marijinih, kako se vnemajo v cerkvi in na shodu za velike vzore, ki jih naj popolnoma osrečijo in usposobijo za čednostno življenje in za domoljubno delovanje. Družbeniki, pa tudi drugi mladeniči, ki ste vneti za vse dobro, pridite od vseh strani! Naš cerkveni in izvencerveni shod ob enem z marijansko akademijo vam bo stal v stalnem najboljšem spominu.

**Sv. Marjeta niže Ptua.** V nedeljo, dne 17. t. m., ob 3. uri popoldne, se vrši pri nas telovadni nastop šmarjetke orlovske srečne na prostoru g. Muhiča blizu cerkve. Nastopajo člani odsekov: Ptuj, Sv. Lovrenc, Velika Nedelja in Sv. Marjeta. Pa tudi »mladci« bodo pokazali, kaj da znajo; naraščaj seveda tudi ne bo ostal doma. Še celo orlice ob Velike Nedelje bodo nastopile. Telovadne točke spremila godba na pihala od Sv. Marka. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu. Predprodaja vstopnic je v kapeljini in pri Orlih. K obilni udeležbi vabi srečniški odbor.

**Polzela.** Tukajšnje katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 17. julija, pod kozolcem g. Košeca v Lobičici pri Polzeli dramatično predstavo: »Žrtev spovedne molčečnosti«, slika iz življenja v petih dejanjih. Igra je spisana po znani Spillmannovi povesti istega imena, ter nam slika trpljenje duhovnika pri izvrševanju svojih dolžnosti. Vabimo vse prijatelje k udeležbi, posebno ker se ta igra vrši predvidoma samo enkrat. Začetek je ob pol štirih popoldan. Bog živi!

**Nedeljska orlovska prireditev v Celju** je izpadla proti pričakovanju dobro in hvalevredno glede obiska in nastopa Orlov. Radi pomanjkanja prostora bomo poročali o nastopu Orlov v Celju prihodnjic.

**Velika orlovska slavnost v Radečah pri Zidanem mostu** V nedeljo, dne 24. t. m., priredi Celjsko orlovsko okrožje svoj letosnji nastop v prijaznem Radečah pri Zidanem mostu. Te prireditve se udeleži cvet mladine iz ponosne Savinjske doline, iz lepega trga Sv. Jurija, prihiti četa Orlov od rudarske trboveljske in vinorodne brežiške strani. V obilnem številu se je bodo pa udeležili tudi zavedni celjski Orlji. Iz ponosnih Teharij pa bodo teharski Orli razvili sim-

bol teharskega plemstva, zastavo Mlinarjevega Janeza. Pod to zastavo so teharski junaki pred mnogimi stoletji prelivali kri za svojo vero in na narodnost. Dali so jim plemstvo staroslavni celjski grofje v priznanje njihovi hrabrosti in neustrašenosti, a viden znak in simbol jim je bila zastava. Kmalu bo minulo poltisočletje, od kar so izumrli

rati vodo napeljevati, da je odtekala v Labo. V Königswaldu in Eulanu je voda odplavila mnogo hiš. V Töplitz-Schönu je istotko povročena velika škoda. V božjepotem kraju Maria Schön so si prebivalci komaj še rešili življenje.

**Dražba konkurzne imovine v Šmarju pri Jelšah.** Po sklepu odbora upnikov v konkurzni stvari Kmetijskega in konzumnega društva v Šmarju pri Jelšah se dne 18. t. m., ob 9. uri dopoldne in eventuelno naslednje dni v poslovnih prostorih prezadolženca vrši skupno ali nadrobno javna sodna dražba tirjatev, manufakturnega, špecerijskega in drugega blaga ter oprave. Ogled in dražbeni pogoji so na razpolago pri upravniku konkurza. Najmanjši ponudek je ena tretjina, oziroma 60% nominalne, oziroma sodne cenilne vrednosti. Plačilo takoj, oziroma 10% vaduj in ostane v dveh tedenskih obrokih. — Upravnik konkurza: Notar Jakob Kogej v Šmarju.

## Gospodarstvo.

**Stanje Ljutomerskih goric.** Ljutomer, dne 1. jul. 1927. Toplo vreme v mesecu juniju je na razvoj lesa in grozdja ugodno vplivalo. Trsi je odevetelo razmeroma zelo hitro in mladike se vzpenjajo ponekod že vrh kolja. To je vplivalo nemara tudi na grozdnega sukača, da je pospešil svoje pogubnosno delo, se hitreje poskril in zabubil. Kajti že dne 17. junija n. pr. so bili njegovi zapredki v nekem nasadu belega burgundca, kjer se je škropilo z »Nosprasnom«, skoro vsi prazni, dočim so bili pri šiponu radi po nejšega cvetenja še samo do polovice obljudeni. Pokončevanje grozdnega sukača se je vršilo večjidel mehanično, a deloma pa tudi z raznim strupenimi preparati. Sploh je letošnje leto pri nas zelo bogato na vsakovrstnih preizkusih proti temu ali onemu škodljivcu. Uspehi, oziroma neuspehi teh poskusov se bodo ob primerem času objavili. Peronospore in odiela še ni najti, kar je v očitem nasprotstvu s stanjem vinogradov z ozirom na omenjene bolezni v prejšnjih letih. Sam si bo krije, kdor bo letos imel peronosporo in odiel v svojem vinogradu. Tako gre glas po vinskih goričah. Glasom poročil je bila toča samo v okolici Male Nedelle in sicer dne 5. junija t. l. Bujni les v vinogradih utegne marsikoga zapeljati, da bo prerano vršičkal. To bi imelo posledico, da bi pognača očesa tudi na spodnjem delu roge. S tem bi oškodovali mastavek za prihodnje leto. Rano vršičkanje bi bilo neopravičeno tudi zategadelj, ker se lotos ni bat peronospore, ako bo vreme še nadalje manj deževno. Proti toči pa so neprikrajšane trte bolj zavarovane, nego prikrajšane. Z vršičkanjem (štucanjem) bi bilo dobro počakati vsaj do meseca avgusta. — Vekoslav Štampar.

**Važno za davkoplačevalce!** V zmislu § 12 zakona z dne 25. X. 1896, drž. zak. št. 220, se objavlja, da je uvrstitev občin pridobinov podvrženih davčnih zavezancev v davčne družbe I. in II. priredbenega okraja Maribor (bivša Štajerska, Koroška in Prekmurje), dalje III. in IV. razreda priredbenih okrajev Maribor mesto, Maribor okolina in Konjice dovršenih in da so seznamni pripadnikov teh davčnih družb razgrnjeni na vpogled od 16. do včetega 30. julija t. l. pri davčnem okrajnem oblastu v Mariboru, soba št. 75. Proti tej uvrstitvi se uvrščeni zoper morebitne pomotevne uvrstitive v zmislu § 15 navedenega zakona lahko pritožijo tekom 15 dni, računši od dne, ko poteče rok za vpogled, t. r. do včetega 14. 8. t. l., pri davčnem okrajnem oblastu v Mariboru, odnosno Konjicah. Izvlečki iz plačilnih nalogov o dohodnini za davčno leto 1927 bodo razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem od 16. do včetve 29. julija 1927, med uradnimi urami pri davčnem okrajnem oblastu v Mariboru in sicer za cemilni okraj Maribor mesto v sobi št. 67, za Maribor dežela v sobi št. 72 in za Konjice v sobi št. 74.

**Opozorilo dobaviteljem drž. uradov, ustanov itd.** V smislu nedavnega odloka generalne direkcije davkov je

**Potrilo u dežbe:** Vsakdo si mora na Brezjah oskrbeti potrdilo, da se je romanja udeležil. Brez tega potrdila nima pravice do polovične vožnje.

### Spored.

**Ponudlek dne 1. avgusta:** Po dohodu na Brezje bo ob 10. uri slovesna sv. maša s pridigo. Ob pol 12. uri bo prosvetno zborovanje na prostem z govorom:

1. Slomšek: vzor katoliškega Slovence.
2. Varuh in nasprotniki katoliškega prosvetne na Slovenskem 3. Naše delo: da širimo Ciril-Metodijsko idejo!

Popoldan je na razpolago za zasebne pobožnosti, poročnjakske odpustke, spoved. — Kdor pa bi želel, bo lahko napravil izlet na Bled. — Ob 4. uri popoldne blagoslov.

**Zvečer:** Ob pol osmih slovesne večernice s pridigo in nato rimska procesija z lučicami ter javne molitve za proglasitev Slomška blaženim.

**Torek, dne 2. avgusta:** Od štirih zjutraj sv. maše in obhajilo vernikov. Ob pol šestih slovesna sv. maša s pridigo. Ob osmih odhod na vlak.

### Naše priprave na romanje.

Od 17. do 24. julija se dobijo v vsakem župnem uradu izkaznice za ceno 5 Din. Kdor torej hoče romati, se mora v tem času prijaviti. Župni uradi so naprošeni, da najpozneje dne 25. julija dopoldne oddajo na pošto vse prijave, da vemo potem urediti glede vlakov, ker moramo do 27. julija zvečer najpozneje prijaviti število udeležencev. Vsi zamudniki bi nam v tem oziru napravili nepregledno zmesnjava! Zato je nemogoče, da bi se ozirali na poznejše prijave. Ako bi v kaki župniji potrebovali več izkaznic, kakor smo jih poslali, naj nam to čim preje sporoči, najpozneje pa tako, da jih lahko še pravočasno pošljemo po pošti, torej pred 24. julijem.

To naše romanje naj pozivi med nami versko zavest in življenje, obenem pa prinesejo novo živahnlo delovanje v naših društvenih v Slomškovem duhu!

**Širite Slov. Gospodarja!**

## Za razvedrilo.

**Rešitev uganke:** Bogati kmet je imel sedem ovc, reven pa pet. Ako da revn bogatemu eno, ima bogat osem, a reven štiri ovce, torej res še enkrat toliko. Ako pa da bogat revnemu eno, imata pa vsak po šest ovc.

**Nove uganke:** Katero blago kmetu najbolj nese? — Kaj je to: Kri nosi, kri tlači, pa nima krvi?

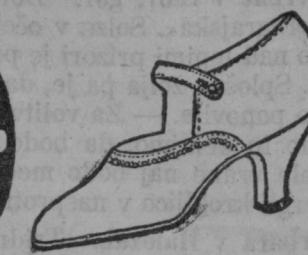
**Ne norčuj se!** Na vlaku so si sedeli nasproti neki redovnik in dva oficirja, ki sta delala opazke. Kar na enkrat sta opazila, da je lezla uš po njegovem rokavu, pa je eden pripomnil: »He, tam-le je pa en deserter!« In je pokazal na uš. — Redovnik jo je pogledal in jo s prsti brčnil nazaj v oficirja in rek: »Torej hajdi nazaj k regimentu!« Nato je imel mir.

**Odkritostrčnost.** Prijatelj je srečal prijatelja in mu rekel: »Posodi mi 100 Din, sem denarnico doma pozabil!« — »Ti jo pa zelo velikokrat pozabiš!« — »Pa saj to nič ne škodi, ko pa itak ni nič v njej!«

**Red mora biti.** Zena: »Včeraj si bil pa zopet v redu pjan!« Mož: »Vidiš, tako je prav! Jaz vedno pravim: Red mora biti!«

## LETNA OKASIONSKA PRODAJA

75:-



168:-



Humanik

priložiti vsaki fakturi, ki presega svoto 1000 Din, potrdilo o plačanem davku. Brez tega potrdila se računi ne sprejemajo, odnosno ne izplačajo. To naj dobavitelji pri fakturiranju blaga, dobavljenega državi potom direktne nakupa, tedaj brez licitacij, v lastnem interesu vpoštevajo!

**Opozarjate se, da pregledate Vaše zavarovanje,** ako nimate morda svojih stvari previšoko zavarovanih, ker Vam po določbah zavarovalnega zakona sme zavarovalnica v slučaju požarne škode izplačati le toliko odškodnine, kolikor je poslopnje na dan požara vredno.

**Ljutomer.** Sadarska in vrtarska podružnica v Ljutomeru kupi več vagonov lepega sadja vseh vrst, tudi ranege. Vsa pojasnila se dobe pri načelniku podružnice gosp. Zacherlu v Ljutomeru.

**Mariborski trg dne 9. julija 1927.** Trg je bil posebno s sadjem in zelenjavo vsake vrste prav dobro preskrbljen in tudi izredno dobro obiskan, ker so cene od pretečenega tedna splošno padle, cene pri mesnih izdelkih se niso izpremenile, samo slanina se je podražila za 50 para pri kg. 16 slaninarjev je pripeljalo 28 zaklanih svinj na trg, cene so bile običajne po 15 do 27 Din za 1 kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 700 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 20 Din, večjim 25 do 30 Din, kokosom 30 do 50 Din, racam in gosem mladim 20 do 50 Din, starim 45 do 75 Din, puranom 80 do 125 Din, domačim zajcem 10 do 25 Din, grlicam 35 Din, kanarčkom 50 do 200 Din, jagnjetom 125 do 150 Din, kozličem 75 do 100 Din komad, 1 jež 20 Din. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice: krompirja in zelenjave je bilo 13 vozov, črešnjen in drugega sadja pa 12 vozov na trgu. Cene so bile: krompirju 1.25 do 1.50 Din, letošnjemu 3 Din, fižolu v stročju 10 Din, solati 3 do 6 Din, čebuli 4 do 5 Din, česnu 10 do 15 Din, maslu 36 do 38 Din, kuhanemu 38 do 40 Din, čajnemu 45 do 50 Din za 1 kg, grahu 8 Din za liter, karfiolu 3 do 8 Din, kumarcam 2 do 7 Din, paprika 1 do 2 Din, glavnatni solati 1 do 3 Din, zeljnatin glavam 3 do 6 Din komad, mleku 2 do 2.50 Din, smetani 12 do 14 Din, oljčnemu olju 28 do 36 Din, bučnemu olju 15 do 18 Din liter; sirčku 1 do 8 Din hlebček; jajcam 1.25 do 1.50 Din komad. Sadju: jabolkom 20 Din, letošnjim 10 do 12 Din, hruškam 4 do 8 Din, breskvam 20 Din, figam 20 Din, suhim figam 10 Din, marelicam 18 Din, ringlotom 8 Din kg, jagodam 12 Din, borovnicam 2.50, malinam 8 Din liter (vse vrste sadja so na Aleksandrovem ceste ceneje). Cvetlice 0.50 do 8 Din, z lonci vred 15 do 50 Din komad. — Lončena in lesena roba 1 do 100 Din komad, brezove metle 2.25 do 5 Din, leseane grable 6 od 8 Din, vile za seno 8 do 10 Din, cepci 10 Din, držala za motike in sekire 6 do 10 Din, leseni ročni vozički 150 do 300 Din komad. — Seno in slama: V sredo, dne 6. t. m. je bilo 21 vozov sena in 2 voza slame, v soboto, dne 9. t. m. pa 15 vozov sena in 3 vozovi slame na trgu. Cene so bile senu 45 do 75 Din, slami pa 25 do 35 Din za 100 kg, slami tudi 1.25 do 1.50 Din za snop.

## Pisma iz domačih krajev.

**Maribor.** Pred tedni je poročal »Gospodar«, da je padel z železniškega tira pri Lajtersbergu v globok jarek 6-letni sinko sodarskega mojstra g. Tišlerja. Takoj po padcu so mislili zdravnik, da bo fantek okreval, a je v petek do poldne nemadoma umrl. — V četrtek popoldne je zahtevala Drava v Mariboru smrtno žrtev. Na peščeni sipini v Međiju so se kopali otroci, med temi tudi 14letna Roza Novak. Deklica ni znala plavati in je zašla predaleč v deroči tok. Voda jo je izpodnesla in jo odnesla proti sredini. Na obupne kllice so prihiteli ljudje, eden jej je celo pomolil lesen drog, da bi se ga oprijela, a že ni šlo več. Izginila je v valovih in ko so jo čez nekaj časa vendar le potegnili iz vode, je bila že mrtva.

**Gornja Sv. Kungota.** V nedeljo, dne 10. t. m., po sveti maši, smo spremili k večnemu počitku 66letnega posestnika Jožeta Petek na tako slovesen način, kakor redkokedaj katerega. Vsa župnija, ki je bila pri sv. maši, se je skoraj polnoštevilno udeležila pogreba ter izkazala možu-poštenjaku zadnjo čast, moleč glasno za blagor njenega duše. Pokojni Petek Jožef je prišel iz Prlekije s svojo družino, kupil na Vrtičah lepo posestvo in je tam dobro gospodaril. Letošnjo spomlad se ga je lotila vodenika, revez je vedno bolj hiral. Težko mu je bilo, da ni mogel več v cerkev, in zadnje mesece ni mogel več ležati, sedel je v postelji tedne in tedne. Kakor je v življenju rad Jezusa sprejemal, mu je

tudi ljubi Jezus pozneje bogato poplačal ter ga je zadnje dni kar dvakrat sprejel z izredno pobožnostjo kot poslednjo popotnico v večno življenje. Ločili smo se s solzami v ljubem Jezusu v nebesih! Saj je zadnje dneve posebno od prvega petka naprej vedno z roko mahal, kakor da hoče naprej. Vprašali so ga, zakaj z roko giba, pa pravi: »V nebesa, v nebesa gremo!« Rajni Petek, kot pristna pleška korenina stal je vedno trdno v vrstah SLS, pod zastavo Kristusovo, ter je bil velik prijatelj duhovnikov in tudi star naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Dragi oče, odpoči si od svojega truda, božje Srce Jezusovo bodi Vaše večno plačilo! Od žalosti potri materi in pridnim otrokom pa naše najglobokejše sožalje!

**Sv. Ana v Slov. gor.** Pri nas imamo vedno kaj novic, zakaj bi jih ne izvedeli vsi bračci našega »Slovenskega Gospodarja?« — Dne 20. junija je stopila v zakonski stan naša dobra in vstajna društvenica ter igralka našega odra Milika Žižek, hči našega odbornika kat. pol. društva Andreja Žižeka na Ščavnici. Podala se je v težki stan kot zvesta Marijina hčerka ter bo delila usodo novega življenja z dobrim mladeničem Jožefom Valner na Ščavnici, župnija Sv. Benedikt. Da bi bilo srečno! — Redko slovesnost smo obhajali na praznik sv. Petra in Pavla, ko smo prenesli od kat. protestantske doma v cerkev kipa sv. Srca Jezusovega in Srca Marijinega. Med udarjanjem zvonov se je pomikal krasen sprevod, noseč svete podobe. Marijina družba, Mladeniška zveza, Dekliška zveza, Orli, Orlice in odborniki ter člani Katoliškega просветnega društva so se udeležili korporativno sprevoda. Krasno je bilo videti našo MZ, ko je korakala s podobo sv. Srca Jezusovega med častno stražo naših Orlov, ki so prvič nastopili v krojih. Tako tudi je Marijina družba ob častnem spremstvu Orlic, ki so korakale ob straneh sv. Srca Marijinega, napravila tako krasen vtis, da so ljudje s solznimi očmi zasledovali premikanje sprevoda. Še lepše pa je bilo to, da so vse mladinske organizacije pristopile k mizi Gospodovi, nato pa se posvetile presv. Srcem, kakor tudi oba gospoda darovalca. Podobe sta poklonila obče spoštovana kmeta g. Žižek Andrej na Ščavnici, in g. Majerič Franc na Krembergu. Blagima darovalcema naj poplačata sveti Senci s svojim obilnim blagoslovom. Blagoslovil je podobi bivši župnik vlč. g. Franc Letonja, po kognega zaslugu se je veliko lepega v dobrega storilo. Zato mu kličemo tukaj: Tudi Vam naj sveti Senci, katerim ste nas pripomocili, blagoslavljam pota! — Anovčani.

**Sv. Lenart v Slov. gor.** Pred približno 60 leti je bil v Ščerjevi posestnik Ješovnik, ki je imel tudi mlin v Lormanju ob Pesnici, ki je sedaj last g. Franca Salamuna. Ješovnik je bil na slabem glasu, zbirali so se pri njem različni sumljivi ljudje. Govorilo se je, da ima Ješovnik različna hudo delstva na vesti. Ljudje so se tako bali njegove bližine, da so ponoči rajši šli kje drugod, kakor skozi dvořišče njegovega mlina v Lormanju. A pravih dokazov za njegovo krivdo ni bilo in tako je ušel roki pravice. — Dne 6. t. m. je dal sedanji lastnik mlinu zaradi popravila zajezu napraviti v svrhu odvoda Pesnice tik za mlinom rov. Pri tej priliki so našli delavci kup kamenja skrbno zloženega, da je tvorilo celo plast. Pod tem kamenjem pa so izkopali človeške kosti, posebno dele rok, glave ni bilo najti. Očvidno je bil tu pokopan človek, ki je moral umreti nasilne smrti v Ješovnikovem mlinu.

**Sv. Benedikt v Slov. gor.** V noči od nedelje na pondeljek, dne 4. julija je v Oseku pogorel posestnik Matej Pohl zaveden in delaven naš somišljjenik. Ogenj je izbruhnil okrog pol 12. ure v noči. Posestnik je sam hodil buditi sosedov, ki so bili v najboljšem spanju. Ker ni bilo o pravem času pomoči, gasilci od Sv. Trojice tudi niso prišli, čeravno so bili pravočasno obveščeni, je vse zgorelo, dve breji krami, vse svinje in vse zrnje, tako da je posestnik v največji stiski. Škede ima do 100.000 Din, zavarovalnine pa je komaj 1500 Din. Kdo je zač

Sv. Benedikta in Sv. Jurija v Slov. gor. Vsak zbor zapoje sam dve pesmi, skupno vsi zbori tudi dve. Možje Slovenskih goric, v nedeljo, dne 31. julija, vse k Sv. Trojici! Vsi ljubitelji lepega umetnega petja pa isti dan popoldan na pevsko slavnost! Živa beseda in krasna naša pesem naj nas vsestranski poživita! Na veselo svidenje!

**Sv. Lovrenc v Slov. gor.** Dobro je uspela lepa igra »Cvetina Borograjska«. Solze v očeh občinstva ter njihovo zadovoljstvo nad lepimi prizori je priča, da so igralci dobro rešili vloge. Splošna želja pa je, da bi se ta vzgojna in poučna igra še ponovila. — Za volitve v septembetu pa že sedaj sklenimo in delajmo, da bodo šli vse do zadnjega na volišče. Bele vrane naj bodo med našimi možmi in fanti tisti, ki bi vrgli kroglico v nasprotno skrnjico!

**Sv. Barbara v Haložah.** Tridnevničica pri Sv. Ani tiki Borla se letos obhaja v nedeljo dne 24., pondeljek, dne 25. in torek, dne 26. julija. Vsak dan bo več sv. maš, pridig, tudi bodo spovedniki romarjem na razpolago. Na svidenje od blizu in darec v slikovitih Haložah!

**Sv. Frančišek v Savinjski dolini.** Dne 29. junija je po dolgi bolezni umrla blaga mati Marija Grudnik, p. d. Zavratnica. Bila je globokoverna in skrbna mati ter velika dobrotnica revežev. Svoje otroke je vzgojila v pravem verskem duhu; njeni sinovi so vneti delavci pri orlovskega odsekova in prosvetnemu društvu. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako je bila priljubljena pri vseh, ki so jo poznali. Ob grobu ji je zapel moški zbor ganljivo nagrobnico. Dobri materi bodi Bog plačnik! Težko prizadeti družini pa naše odkritosrčno sožalje!

**Sv. Peter v Savinjski dolini.** Javljamo, da je zadevo na pada na gdč. Novak Franjo, učiteljico v St. Petru, s strani g. Rebernika, poštanja istotam, razčistilo sodišče.

**Pameče.** Letošnji glavni shod pri Sv. Ani v Pamečah se vrši dne 25. in 26. julija, v pondeljek in torek. Vsi častilci sv. Ane, bližnji in daljni, ste najlepše povabljeni, da počastite njo, ki je mati matere našega Odrešenika. Bode dvoje sv. opravil, vsaj tri sv. maše dnevno. Preskrbljeno bode tudi za telesno okrepljeno. — Naročen je že novi zvon, za katerega je pobiral prispevke neutrudljivi cerkveni ključar Uršej, in upanje je, da bo dne 21. avgusta, če ne bude kakake posebne zapreke, že tudi pel v zvoniku. Vsi dobroniki, ki so kaj obljubili, se lepo prosijo, da čimprej izročijo svoje prispevke; naj jim sv. Ana s svojo priprošnjo pri Bogu obilno poplača!

**Šoštanj.** Naše mesto zadnji čas hitreje napreduje, zlasti se veliko zida. V novi stanovanjski hiši, ki jo je zgradila občina, že stane pet uradniških družin. Poleg te stavbe se pa gradi celo vrsta novih zasebnih hiš. Dozidek k starosti osnovni šoli, ki je lani obhajala svojo 40letnico, bode tudi v krafkem gotov in bo potem imelo vseh 10 razredov prostora v eni stavbi. Meščanska šola se bo letosno jesen izpopolnila s četrtem razredom in bo imela sama vso bivšo nemško šolo. Z zunanjimi šolami v Topolšici in Ravnh imamo pri nas skupaj 16 šolskih razredov in blizu 700 šolobiskajočih otrok. — Najbolj živahno pa je v Šoštanju društveno delovanje. Saj imajo svoje društvene domove: Nemci, Sokoli, socialisti in naš veličasten Slomškov dom, ki presega vse po legi in velikosti. Kdor bi si ga rad ogle-

dal, se mu nudi ugodna prilika letos v nedeljo, dne 31. julija, ko priredi Savinjsko orlovske okrožje pri nas velik orlovske nastop. Marsikomu je bilo žal leta 1923, ko je slišal o čudovito lepem orlovskega dnevu v Šoštanju, da se ga ni udeležil. Zato naj pa letos ne ostane nobeden priatelj naše orlovske mladine ta dan doma. Zadnji julij mora biti velik praznik za vse zavedno katoliško ljudstvo Šalške in Savinjske doline, ki se zbere ob svojih najboljših in najljubših v Šoštanju.

**Teharje.** Znamenita in zgodovinska, dobro poznana širom Slovenije romarska cerkev sv. Ane na priljubljenem griču nad Teharjem, iz katerega pogled je krasen na celo Savinjsko dolino in planine, je bila že v skrajni potrebi za popravilo, kar se je to leto tudi zgodilo. Zunanjščina cerkeve je temeljito popravljena, oziroma obnovljena, da izgleda sedaj cerkev, kot da bi bila nova. Daleč naokrog se blišči ob solnčnem sijaju nje belota, da človeka kar vzradosti, ako se ozre na ta grič. — Romarji častilci sv. Ane se obvezate, da se god sv. Ane obhaja v nedeljo, dne 31. julija, to leto radi prenove cerkve še posebno na slovesen način. Dne 24. julija t. l. je lepa nedelja pri sv. Ani in se vrši ob lepem vremenu procesija z najsvetješim. Dne 26. julija t. l., na god sv. Ane, se pa vrši veliki živinski in kramarski sejem, kateri je v občini eden izmed največjih v letu in se bo tudi ta dan dopoldne opravljala služba božja pri sv. Ani. Nudi se vam prilika vsem, da obiščete sv. Ane ob imenovanih dneh kar v najobilnejšem številu!

**MALA OZNANILA.**

V »Malih oznanih« stane vsaka beseda 75 par. Nejemanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpšejo tudi v znakah. Upravnštvo odgovarja na razne vprašanja samo takrat, ko je priložena znakma za odgovor.

**DOCENT DR. IVAN MATKO**  
Maribor, Slovenska ulica 4  
NE ORDINIRA  
917 od 11. julija do 1. avgusta t. l.

**NAZNANILO**

**FRIDERIK TOPOLSEK** trgovec v Konjicah naznaničem cenj. občinstvu, da sem starodavno trgovino M. Ogorevc v Konjicah prevzel in hočem nje dobro ime v polni meri vzdrževati. 919

Če bi kdo kaj vedel o Lovrencu Mesarič, roj. 1883, kateri se po greša od bitke 4. sept. 1914 pri Grodovci v Galiciji, se prosi, da naj to naznani proti povrtni vseh stroškov Magdaleni Mesarič v Jelovcu pri Makolah. 927

**Uprava posestva grofa Herberstein-a v Ptiju odda v zakup ribolov v reki Pesnici in potoka Rogoznica, potem v malih postranskih potočkih za čas od 1. avg. 1927—31. jul. 1930.**

Pismene ponudbe je vposlati za določene razdelke in meje potokov do dne 25. julija 1927, do 9. ure predpoldne v pisarno uprave veleposestva, kjer se lahko ponudniki poznavajo z načinčesimi pogoji. Uprava si pridrži pravico, da odda ribolov brez ozira na višino ponudbe. 906

Klobuke, slamnike, majice, sandale itd., kupite najceneje pri Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2. Radi prezdave izredno nizke cene! 868

Nogavice in druge pletenine izdeluje po najnižjih cenah ter daje pouk v pletenju Strojno pietaštv N. Groeger, Ormož ob Dravi. 801

Pol zastonj dobite letne turške in bele ženske robe, kakor tudi vsakovrstno manufakturno blago pri J. Trpič, Maribor, Glavni trg 17. 841

Gonilne jermene za žage, mline, mlatilnice itd. priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova drova 13. 787 1-10

Kovčki in potne torbice vseh vrst in velikosti najceneje pri Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 788 1-10

Zastopnike in zastopnice za prodajo srečk na obroki išče Bančna poslovavnica Bezjak v Mariboru, Gosposka ulica 25. 684

Iščem pridnega viničarja s 4 do 5 delavnimi močmi. Kamnica 49. Josip Šulerič. 887

Na jesen sprejemem vsestransko sposobnega viničarja z 5 del. močmi. Fontana, Rošpah 159, Maribor. 911

Skrben viničar s 4-5 delavnimi ljudmi, s svojimi kravami bo sprejet v jeseni. Prijavila se naj do 25. julija pri oskrbniku Twickeljevega posestva v Krčevini pri Mariboru. 937

Prodaja se omara, predalčnik (Schubladkasten), 2 mizi in razno orodje. Brezna cesta št. 29. Studenci pri Mariboru. 925

Lesna kovinarska zadruga Strnišče pri Ptiju proda srednjo blagajno, 1 omaro za akte ter 4 olserlampe. 939

Rodovitno posestvo blizu farne cerkve, dobro uro od Maribora odaljeno, 3 njive, sadenosnik, travnikov za 5 živin, zidanih hiš, hlevi, se za 80.000 D proda. Naslov v upravn. 929

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 924

Mlinarski učenec, priden in močan, se sprejme takoj proti mesecnemu plačilu 200 Din pri Iv. Bežjaku, tvornica olja, Fram. 924

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 925

Inventari se naštevajo v mesecu avgustu, vse po dogovoru. Vpraša se pri Ferdinand Jamnik, Hmeljarna, Budina pri Ptiju. 915

Učenec se sprejme takoj proti mesecnemu plačilu 200 Din pri Iv. Bežjaku, tvornica olja, Fram. 923

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 924

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 925

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 926

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 927

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 928

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 929

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 930

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 931

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 932

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 933

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 934

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 935

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 936

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 937

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 938

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 939

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 940

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 941

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 942

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 943

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 944

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 945

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 946

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 947

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 948

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 949

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 950

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 951

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 952

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 953

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 954

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 955

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 956

Prodaja lepo posestvo; obsegata rodovite njive, travnik, gozd in sadenosnik; poslopja so zidanina. Slučič Jožef, Dobrenje, Sp. Sv. Kungota. 957

**Ljutomer.** Vinarski tečaj se je vršil v Ljutomeru dne 12. junija t. l. Zanimanje za to prireditev je bilo veliko. Nad 150 vinogradnikov in viničarjev se je zbralo v dvorani Katoliškega doma, da čuje nasvete vinarskih strokovnjakov za odpomoč v sedanjem kritičnem času. Predpoldanska predavanja je prevzel na željo prirediteljev direktor srednje vinarske in sadarske šole v Mariboru in urednik »Naši gorički«, g. Andrej Žmavc iz Maribora. V svojih temeljnih izvajanjih je opisal najhujšega škodljivca vinske trte v tej dobi, grozdnega sukača, ki je nastopil letos po nekod uprav katastrofalno. Zalotil nas je v času, ko še nismo nam pripravljeni. — Popoldanski del tečaja je vodil tukajšnji sreski ekonom g. Vekoslav Štampar v vinogradu Marije Peklar v Rincetu. Tu se je praktično pokazal mehanični način zatiranja omenjenega škodljivca. Pri tej prilikli so se obravnavala tudi poletna opravila v vinogradu, ter je predavatelj opozarjal zlasti na kvarne posledice nepravilnega postopanja ob pletvi in vršičenju. So to opravila, ki posegajo globoko v živiljenjske funkcije trsa tekom leta in od katerih je tudi v precejšnji meri odvisen božični nastavek. Pletev naj se ne vrši prepozno, vršičenje pa ne prerano. Prekratko kolje ne sme biti vzrok, da bi vršiče prerano prikrajšali. Pravilo naj velja, da trsje v poletni rasti po možnosti pospešujemo, a ne oviramo. — Tečaj je rodil obilne sadove. To se je poznalo po tem, da so mnogi začeli z grozdnim sukačem najsrdejšo borbo. Obema predavateljema, kakor tudi načelniku tukajšnje vinarske zadruge, ki je delila brošurico o grozdnem sukaču udeležencem tečaja brezplačno, bodi za trud in požrtvovanost iskrena zahvala!

**Cirknica.** S sejnim sklepom odbora občine Cirknica z dne 4. t. m. je bil okrajni glavar in vladni svetnik g. dr. Marko Išavc (Maribor levi breg) imenovan častnim občanom. Čestitamo!

**Sv. Jurij ob Ščavnici.** Sreča vas išče v nedeljo, dne 17. t. m. Prostovoljno gasilno društvo Slapinci priredi veliko javno tombolo na prostoru g. Pergerja, na kateri morate v srečnem slučaju dobiti samo za 5 Din moderno pohištvo iz trdega lesa, 1 drvarnico, 1 posteljo, več miz in stolov, vse iz trdega lesa, kuhiško omaričo, plug s kolesami, moško in žensko obliko, boks kožo, podplate, šoljne ter raznih dobitkov v vrednosti 50.000 Din. Kdor hoče biti deležen sreče, naj si pravočasno priskrbi karte, katera se dobijo v predprodaji v trgovinah pri Sv. Juriju, v trgovini Lovrenčič pri Sv. Križu in v trgovini Sever v Ivanjcih. Začetek popoldne takoj po večernicah. Svira domača društvena godba na pihalu. K prav obilni udeležbi vabi — odbor gasilnega društva.

**Sv. Krištof pri Laškem.** Pod tem naslovom je nekdaj dal priobčiti v »Domovini« št. 26, notico, ki se z nerešnicami bavi z mojo osebo. Ni res, da sem na inicijativu sedanjega gerenta okrajnega zastopa obljubil 60.000 Din iz blagajne občine Sv. Krištof za zgradbo vodovoda v Šmarjeti. Res pa je, da me je ob prilikli vodopravne razprave v Šmarjeti za vodovod trga Laško, sreski poglavjar v Laškem g. Pinkava nagovarjal, da naj občina Sv. Krištof prispeva iz svoje blagajne navedeno sveto in bi s tem dobita vas Šmarjeta vodovod. Zaradi tega sem na željo g. poglavarja sklical sejo občinskega odbora, kateri pa je predlog zavrnil. — Josip Sluga, župan.

**Srebrenik pri Sv. Petru pod Sv. gorami.** Bogastvo, lepoto krije zemlja dežele južnoštajerske, posebno še do sedaj od prometa oddaljeni ter od strokovnjakov neraziskani kraji ob Sotli. V okraju vasi Srebrenik, občina Sv. Peter pod Sv. Goro je lansko leto med plazovi našel posestnik F. J. neko posebno vrsto rude, ki tvori zmes dvoje vrste sestavin. Ruda je trda, da reže šipo, barve je po večini srebrno-sivkaste, vmes so svetlo-rumene pike, slične mesingaste barve. V okraju vasi Ples je tik za kolovozom mal prostor, na katerem, če še tako velik sneg zapade, je ondi vedno brez snega. V zemljo je med skalovjem vijugasta

razpoklina, iz katere puhti poleti in pozimi iopla sapica. Nižje dol se nahaja plitvo v zemlji okrog 20 cm debela žila, neke posebne vrste rude v kosihi, kakor gramoz; barve je rujave kakor železo, ki je že delj časa v zemlji; če rudo pretolčemo, je v sredini votla, z isto barvo kot zunaj. V krožku je pol cm debela žila, sestavine ter barve starega železa. Malo v stran v istem okraju je po vrsti tja dol proti Sotli več okrog 4 m premera takozvanih pogrezilnih jam, to je, da se na dotičnih prostorih zemlja nekam pogrezne, ter morajo ondotni posestniki dotične prostore od leta do leta zasipavati. V isti smeri je posestnik pri izkopavanju kamena odgrnil veliko ploščo, pod njo je 50 cm širok ter neznano kako globok prepad. Ploščo je dejal nazaj ter dotično mesto zagnil. Malo v stransko smer je ob vznjužju dotičnega hriba ob Sotli luknja, iz katere ob suhem poletnem času puhti posebno mrzla sapa. Ob deževnem vremenu pa močno žubori ven voda ter pri tem prinaša s seboj koščke že omenjene železne rude ter prvovrstnega premoga, katerega se v dotičnem okraju mnogo nahaja. Umetno bi bilo, ko bi strokovni raziskovalci rudnin ter drugi strokovnjaki dotične kraje ob Sotli temeljito preiskali. — Anton Gubina.

## Planšarstvo in kmetijstvo na naših planinah

— to je naslov novi kmetijsko-gospodarski knjig, ki so jo lansko leto spisali širje naši odlični kmetijski strokovnjaki: dr. Fran Spiller-Muys, oblastni komisar za agrarne operacije; Josip Sustič, okrajni kmetijski referent; inženir Ivan Presel, planinski nadzornik, in Josip Pevec, državni mlekarški nadzornik.

Skromna je naša kmetijska strokovna literatura, — skromna ne samo glede splošne učne snov, ampak predvsem glede uvaževanja potreb in specijalnih ter specifičnih razmer naše ožje, slovenske domovine. Dobili pa smo v omenjeni knjigi delo, ki je edino te vrste v sodobni slovenski literaturi. S to knjigo je izpolnjena velika vrzel v našem strokovnem slovstvu. Pa tudi pri marsikateremu gospodarsku na višku stoječemu narodu bi to delo vzbudilo pozornost. Kajti to ni enostavna učna knjiga, kakoršne smo bili do sedaj vajeni tudi v tuji strokovni literaturi, in ki je doktrinarsko in šolsko-metodično razlagana snov — to je knjiga, ki nas ne uči suhoporno, kaj bi bilo treba ukreniti, ampak ki odkriva in preiskuje z mikroskopsko natančnostjo razloge naše kmetijsko-gospodarske krize in težkega našega gospodarskega položaja, in ki nas predvsem na podlagi naših domačih razmer navaja, tako bomo prišli teji krizi v okom in kako naj uporabljamo v danih okoliščinah novejše gospodarske izkušnje. Neprecenljiva vrednost knjige obstaja tudi v tem, da obdeluje vso strokovno snov iz ekonomskega stališča in ji je pri razmotrjanju raznih novodobnih gospodarskih vprašanj glavni princip: rentabiliteta (dobičkanost). Ne uči nas samo, kaj naj napravimo, da zvemo naše dohodke in alpskih krajin Slovenije, ampak kako in s kakimi sredstvi je izvršiti vse zboljšave ter opisuje in proučuje kmetijski obrat iz edino pravilnega stališča — kot organsko celoto.

Na uvodnem mestu opisuje dr. Spiller-Muys razvoj planšarstva v posameznih državah Evrope in Aziji ter specifично v Jugoslaviji in Sloveniji. Zelo zanimivi so tozadovni podatki pred vsem z ozirom na posamezne kraje naše države.

Kmetijski referent Šuštič razpravlja potem v prvem poglavju o stališču, ki ga zavzema planšarstvo na našem kmetijskem obratu, ter razmotriva razmerje med planinskim pašništvom in ožjim kmetijstvom. Nadalje razmotriva o dobicičnosti pridelovanja žita in okopav in živinoreje. Zelo izčrpno opisuje potem pridelovanje krme v dolini in travništvo ter so to stvarni podatki splošne veljavnosti tudi za neplaninske kraje Slovenije. Posebno draga-

cene migljače nam daje pisec osobito pri uporabi umetnih gnojil ter oskrbovanju travnikov (zatiranje mahu itd.) in nam tozadovno odkriva povsem nove vidike. Dalje govori pisatelj o produkciji paše na nizkih in visokih planinah, o oskrbovanju in gnojenju planin, o razmerju planine do gozda ter nam v posebnem daljšem poglavju predčuje obratovanje na planinah. Opisuje tudi nadzorstvo in pastirstvo na planinah, planinske staje in hlevne ter navaja glavne vzroke nazadovanja planinskega kmetijskega gospodarstva. Kratko in jedrnatno, a vseeno vsestransko popolno opisuje g. Šuštič rejo govedi, svinj, ovac, koz, konj. Tudi v tem članku je posebno povdarijati izključno praktično stališče. Vse tozadovno razmotrivanje je prikrojeno praktični miselnosti in potrebam slovenskega kmeta brz vse nepotrebne teoretične navlake. Snov je pisana v pravem pomenu besede: Iz prakse za prakso. Dragoceni so migljači o zavarovanju, o vnovčenju in kupčiji živine ter o organizaciji pospeševalnega dela. Tudi ti podatki so splošno veljavni za neplaninske kraje Slovenije.

V četrtem poglavju opisuje ter pojasnjuje z mnogimi slikami in tehnično dovršenimi načrti g. inž. Presel vse planinske melioracije (zboljšava tal, potov, ograj, koče, hlevi, sirarne, vodnjaki itd.).

Naš občen znani mlekarški nadzornik g. Pevec nam v petem poglavju v svoji dovršeni obliki pove vse potrebno glede mlekarstva, maslarstva in sirarstva ter nam podaja posebno glede izgotavljanja kislega in sladkega sira izredno dobre migljače, ki se nanašajo ne samo na Gorenjsko, ampak tudi na posebne razmere mariborske oblasti, oziroma Štajerske, predvsem Savinjskih planin.

Sesto in zadnje poglavje je dr. Spiller-Muys posvetil planinski agrarni politiki in pravnemu delu planinskih pašnikov. To poglavje obdeluje izčrpno zakonodajno, oziroma pravno stran zaščite planin, pašnih servitutov, izboljševanja in pospeševanja planšarstva ter povdaria smernice za bodoči razvoj planinskega prava.

Knjiga obsegajo 452 strani ter je opremljena s štirimi umetnostnimi prilogami, z 200 slikami in 17 načrti. Slike so vse iz domačega in savinjskega ambijenta ter knjiga na prvi pogled vsled mnogih planinskih krajevnih slik, v katerih se zrcali vse slikovita romantična naših Alp, npraviti vtič krasnega planinsko-potopisnega dela. Vse slike so pojasnjene razen s slovenskim tudi s srbskim in francoskim tekstom ter je ob koncu knjige dodan kratki pregled snov v srbskem in francoskem jeziku. Radi tega bo knjiga dobrodošla tudi našim južnim krajem, ki nimajo še enakega strokovnega dela. Knjiga je izšla pri kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani in se dobiva v vseh knjigarjah. Cena znaša Din 120.— ter je z ozirom na finost parirja, obseg in število izvirnih slik razmeroma nizka ter gotovo za 100% nižja v primeri s ceno enakega dela v nemščini ali francoščini.

Knjiga je smatrati kot enciklopedijo vsega našega planinskega kmetijstva v pravem pomenu besede. Neobhodno potreben vademek je to delo za vsa naša kmetijsko-strokovna in brahma društva ter čitalnice v našem planinskem podeželju, za živinorejske in mlekarške zadruge, za vse šolske in župnijske knjižnice, pa tudi za vse interesirane posamezne kmetovalce. Težko pričakovana in vsled tega posebno dobrodošla bo knjiga razen na Gorenjskem tudi povsed v mariborski oblasti, zlasti v Mežiški dolini, v slovenjgrškem in gornjegrškem okraju, deloma pa tudi v Dravski dolini.

Toplo pa se priporoča to delo tudi z ozirom na izborni obdelavo travništva, živinoreje, mlekarstva in sirarstva tudi vsem kmetijskim, živinorejskim in mlekarškim organizacijam in posameznim interesentom v neplaninskih, nižinskih in dolinskih krajinah Slovenije. Knjiga nam ne bode samo izborni gospodarski svetovalec in strokovni prireditelj, ampak bo tudi v okras vsaki naši domači knjižnici.

Fr. Wernig, kmet. ref.

Januš Gofec:

## Zadnji ostanki ribičev na Slov. Štajerskem.

Lov na rake in na ribe je bil pred 50 leti še globoko ukorenjen med našim priprostim kmetijskim narodom. Koliko mičnih in izvirnih pripovedk je rodilo ribičstvo. Rake je pobrala pred desetletji kuga, lov na rabe je prešel v roke gospode. Kmetijskih ribičev še dobiš danes le nekaj ob Pesnici, Savinji, Savi ter Sotli, a še ti so redki, ker so zakupniki ribnih lovišč imovitejši gospodje iz trgov in mest. Pristne ostanke nekoč tako lepega ribičstva vidiš danes le še ob Savi in Savinji in to od Zidanega mosta do Zagorja. Že nad 60 let stare kmetiske korenine, katerih najljubša zabava ob prostem času je lov na solače ali sulce, kakor pravijo v onih krajinah.

Solač je riba riperica, ki doseže težo nad 20 kg in se preživlja izključno z ribami. Ta riba je požrešna in vedno pripravljena, da se zažene v kerdelce manjših rib in jih pogolmo po več naenkrat. Sulc ima zelo okusno meso, jivojo ga pa priprsti ribiči ponajveč radi zabave ter zanimivosti, ki jih nudi ta lov. Solačev je največ v Savi in v spodnjem delu Savinje, se zadržujejo v tolminih, kjer je valovje vsled padca preko skal najbolj deroče.

Lovijo solače s trnki in z ostmi. Na dva trnka obesijo vabo (takozvani »copfe«) iz pet piškurjev, ki so med seboj zvezani. »Copfe« pritrdirjo na žico ter motovz, ki je naviti po več deset metrov nadolgo krog kolobarja, katerega pritrdirjo na ribičko palico.

Vabo vrže ribič v valovje, kjer domnevna plen, in začne navijati na kolobar vrvico. Vsled urnega navijanja začnejo na trnku pritrjeni piškurji skakati po vodi in je videti, kateri bi ta past bežala pred zasledovalcem. Ako je kje v bližini solač, se takoj zažene za mikavno nastavo in jo porže s trnki vred. Kakor hitro začuti vzbudljivejša jekla, se pa spusti v beg po valovju in mu je treba pustiti, da odvije motovz na kolobarju za nekaj deset metrov. Ko se je umiril, ga ribič skuša počasi ter previdno potegniti k sebi z navijanjem motova. Ko žival zagleda svojega smrtnega svaračnika, se seveda zopet zažene v valovje in se umakne, kakor je dolg motovz. Igra z odvijanjem in navijanjem motova traja tako dolgo, dokler se solač ne utrdi toliko,

da se obrne vsled onemoglosti na hrbet in ga potegne ribič s posebnim kaveljem na suho. Mnogokrat se zgodi, da ima tak velik sulc toliko moči, da odtrga motovz in po tednih pogine, če so mu obtičali trnki v trebuhi. Ako ni piškurjev (majhni jegulji slična riba), uporablajo ribiči za vabo tudi manjše ribe in najrajši postriki, ki so posebna slasčica za to riperico.

Lov na sulca s trnkom je bolj novejšega izvora, še pred 30 leti so lovili savski ribiči solače izključno le z ostmi. Osti so jeklene vile, ki imajo pet sulic in to orodje je pritrjeno na leseni kolec. Drog je ob koncu preluknjani in skozi se napelje motovz. Vrvico si pritrdiri ribič na desnico in to radi tega, da mu riba po zaboljaju ne odkuri z vili in vred. Osti so na prvi pogled zelo nerodno — predzgodovinsko ribičko orodje in je treba dobrega oka, krepke roke in vaje, da zadeneš ribo, ki je včasih po par pednov pod vodo. Z ostmi zasledujejo solače ob bregovih, ko se poganjajo krog skal za ribami.

— — —

Sem že omenil, da je največ solačev v spodnjem delu Savinje in v Savi od Zidanega mosta proti Zagorju. Nekako zbirališče teh rib riperic je ob takozvanem »kanalu« pri zeleniškem predoru pred Trbovljami.

Na desnem bregu Save nasproti predoru ugledaš starijavne razvaline, katerim pravijo rimska carinarnica. Ali je to zidovje res iz rimskih časov, ne vem, zelo star mora biti, ker je iz samega majhnega kamnenja in je malta kakor okamenela. Pri tej rimski carinarnici Sava močno pada preko skal in radi tega so zgradili bogzna kolidaj tamkaj ob desnem bregu kanala. Kanal bo dolg dobrih 200 m, širok kakih 5 in globok 3 m. Na nekaterih mestih je usekan v živo skalo, zgrajen iz skrbno obsekanega kamnenja, ki kljubuje valovom že nekaj stoletij. Najbrž bosta ona že razpadla carinarna in ta kanal iste starosti. Svojčas so vlačili po Savi barke, ki so bile obložene z raznim blagom. Ob trbovinskem predoru se vali Sava tako nevarno preko skalovja, da je bil promet z ladijami nemogoč in radi tega so zgradili kanal, po katerem so vlačili na čolnih, splavih in barkah razne tovore. Danes se poslužujejo tega kanala splavarji. Voda dere tudi po kanalu z veliko močjo, a pri lepem vremenu in čisti vodi je videti do dna.

Pred kanalom, v njem samem in ob koncu je največ solačev, ki prezijo požrešno na ribji plen.

Vsek dan se pojavlja skozi kanal bogzna kolikokrat tale igra: Naenkrat se zbire ob bregu deročega kanala cela procesija manjših ribe, ki skušajo z vsemi močmi ena za drugo po kanalu navzgor. Tem sledijo večje in najbolj zadaj se pehajo že precej velike. Pojav teh rib je gotov znak: solač je v neposredni bližini. Komaj so se uvrstile ribe ena za drugo, že se začne zaganjati med njene ter za njimi solač, ki jih požira kar na debelo. Ako je razginal ropar te reve, se zberejo ponovno in skušajo navzgor po prirozenem živalskem nagonu.

Ob kanalu ugledaš vsak dan ribič, prave kmetske stare korenine, ki so že davno videle Abrahama. Po cele ure zrejo nepremično v vodo. Ko se prikaže riba procesija, zagrabi eden osti, drugi začne metati vabo na trnku, tretji zajema iz kanala manjše ribe s p



## Do sedaj je

preteklo polnih devet let, odkar sem spoznal »Thürpil« (tirpil). To sredstvo je učinkovalo naravnost prenenetljivo. Od tedaj rabimo samo »Thürpil« proti driski telet in pršicev.«

L. G. načelnik poljed. okr. zadruge v H..

»Thürpil« se dobi pri živinodravnih in lekarnarjih. Edina tvornica: Cl. Lageman, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Eno krasno pisalno mizo z 1 stolico; 2 velika tepiha (plis), vse je v dobrem stanju, pravno za vsako boljšo hišo, se proda po nizki ceni. Kupci naj se zglasijo ustreno ali pismeno pri gosp. Vinc. Topolovec kovački mojster v Podlehniku pri Ptaju. 866 2-1

Pijučal! Zdravniški zavod (Anstalt) dr. Pečnik-a za pljučne bolezni, na gori Jánina, Šećovo, pošta Rogaska Slatina, Štajersko. Prospekt 3 Din. Pridite na pregled! 893

## Fran Strupi, Celje :

Vam priporoča svojo bogato zalogu steklene in porcelanske posode, svečiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakoršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

106

### Naložite denar le pri

## Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadružni z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica štev. 4

poleg davkarije (poprej pri „Bem volu“), kjer je najbolj varno naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama

Posojila po najnižji obrestni meri

58

**5 dinarjev robci** naglavni turški rudeči, beli in sivi kakor tudi vsakovrsto drugo blago po nizkih cenah, sukno že od 26 Din naprej se dobi pri **J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17**

### Naznanilo!

Cenj. odjemalcem vladno naznanjam, da je dospela večja množina lepega volnenega sukna, za ženske in moške obleke.

V zalogi vse v manufakturo spadajoče potreščine ter velika zalogi gotovih moških in deških oblek, gumi plaščev, športnih jopičev in usnjatih sukenj.

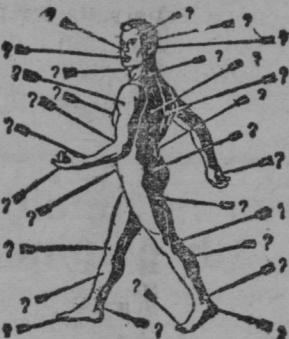
Za obilen obisk se priporoča

**IVAN MASTNAK**  
Celje, Kralja Petra c. 15.

Cene nizke, solidna postrežba

785

## ZA PRAVILNO NEGOVANJE TELESA



pokazuje se Fellerjev pravi blagodišči »Elsafluid« koristnega delovanja že od časa naših dedov. On daje oslabemu telesu novih moči in svežosti, oživilja žive, jači mišice in kite in priva vsem telesnim delom. Drgnjenje in umivanje z Elsafluidom krepi utrujene oči in zabranjuje nahod. — Z vodo razredčen izvrsten za izpiranje grla in ust. Da je Elsafluid povsod tako priljubljen, je storila baš njegova vestranska uporaba od zunanj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum. Močnejši, zato boljšega delovanja kot francosko žganje.

Zahajevanje za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrecno, Fellerjev pravi Elsafluid, v poizkusnih stekleničkah po 6—Din, v dvojnatih stekleničkah po 9—Din ali specijalnih stekleničkah po 26—Din. — Pošti pride tem cenejše, čim več se naroči naenkrat. Z zavojinom in poštino vred stane:

9 poizkusnih ali	6 dvojnatih ali	2 specijalni steklenici	61—Din
27	18	6	133—
54	36	12	250—

Naročila nasloviti razločno takole:

Eugen V. Feller, lekarnar v Stubici Donji, Elsatrg št. 341  
1549 Hrvatska. Fl. VIII.

### M. ROPAS, CELJE

ZALOGA KLAVIRJEV SVETOVNIH TVRDK.

Uglašanje in vsa popravila strokovno.

ZNIŽANE CENE!

725



Klanjajoč se sklepom božje Previdnosti naznanjam vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena

### TONČKA BOHAK

po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče dne 29. junija 1927 ob pol 10. uri zvečer umrla.

Globoko pri Studenicah, 29. junija 1927.

Žalujoči ostali.

920

Kupovalci sadja! Za toletni nakup ter za izvoz lepega sadja, jabolk, in sliv, se išče večja množina kupovalcev po vseh tukajšnjih krajinah, pod ugodnimi pogoji. Brez izjeme samo tisti, ki so sami posestniki ter so že delali v tej stroki in se pečali z nakupom, se naj javijo pri Göttlich Ivanu, veletrgovina s sadjem, Koroška cesta 126—128 v Mariboru. 902

Dobro vino in dobro jabolnico ima na prodaj večjo količino Ivan Schosteritsch, Sv. Vid pri Ptaju. 875

Pozor pri mladih prašičkih!!!

Ako hočete imeti Vaše prašičke zdrave in da se bodo redili, uporabljajte

„MASTELIN“, Dobite ga pri vsakem trgovcu na deželi. 795

### Zahvala.

Za vse dokaze tolažilnega sočutja povodom smrti naše drage

### TONČKE BOHAK

se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najprisršneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo g. I. Kupčiču za podelitev sv. zakramentov in vodstvo pogreba, pevskemu zboru za tolažilne žalostinke ter vsem, ki so rajno spremljali na zadnji poti.

Globoko pri Studenicah, 2. julija 1927.

Žalujoči ostali.

921

### Oglasujte v Nov. Gospodarju!



Vsi ljudje  
veliki in majhni

govore o prodaji pri tvrdki  
**FRANC KOLERIČ,**  
Apacé

radi prezidave, ker dobo tamkaj po zelo nizkih cenah najboljše blago. 728

## Zadružna gospodarska banka d. d. Podružnica Maribor.

V lastni novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Pooblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.

Najvarnejše in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu, ki obstoji že 64 let

## Celjska mestna hranilnica v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice **še mesto Celje** z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoljetnih, ki ga vlagajo sodišča, ter naložbam cerkevnega in obč. denarja, posveča posebno pažnjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča, po najnižji obrestni meri. Vse premoženje rešuje brezplačno.

786